

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

Jaargang 5, nummer 4

11 oktober 1984

Academische Raad kritisch over studiefinanciering

De voorstellen van minister Deetman voor een nieuw stelsel van studiefinanciering schieten op belangrijke punten ernstig tekort. Toch zou de Academische Raad in haar vergadering van 19 oktober accoord moeten gaan met die voorstellen, omdat ze altijd nog belangrijke verbeteringen inhouden ten opzichte van de huidige studiefinanciering. Dat schrijft de Werkgroep Studiefinanciering van de Academische Raad, onder voorzitterschap van de Tilburgse hoogleraar dr. J. van Dijk in een commentaar.

an het fiat van de raad zouden wel nodige voorwaarden moeten worden verbonden. Grote groepen studenten kunnen straks geen be- p doen op studiesteen, zoals bij- voorbeeld de mensen die na hun studie een studie willen beginnen omdat zij dan niet voor dat ze 27 worden kunnen zijn afgestudeerd, komen ze niet in aanmerking voor beurs. Evenmin kunnen ze ren- dragend lenen. De opmerking van Deetman dat deze studenten dan se be- naar parttime moeten gaan stude- en vindt de werkgroep te gemakke- lijk, want voor deze studenten staat fulltime onderwijs even goed open. Voorkomen moet dan ook worden, aldus de werkgroep Van Dijk, dat deze groep afhankelijk wordt van de bijstand. Gemeentelijke instan- ces beoordelen dan het recht op studie. Dat is onwenselijk, nog af- gezien van het feit dat door mensen in de bijstand officieel geen fulltime wo- of wo-studie mag worden ge- voerd.

De werkgroep wil ook dat alle stu- denten, ook die waarvan de ouders ij hoger inkomen hebben, het recht krijgen om rentedragende le- ning af te sluiten.

Zo wordt niet alleen de afhankelijk- heid van de ouders verkleind, maar ook een oplossing gevonden voor het probleem van ouders die niet willen betalen, de zg. „weigerachtige ouders”, waarmee in het huidige stelsel wel rekening wordt gehou- den.

De werkgroep vindt verder dat van ouders met een inkomen vanaf 21.650 gulden nog geen bijdrage kan worden gevraagd, zoals Deet- man heeft voorgesteld. Momenteel betalen ouders pas mee bij een in- komen vanaf 27.270 gulden. Men- sen met lagere inkomens ondervin- den nog het sterkst de drempelvrees om hun kinderen wetenschappelijk onderwijs te laten volgen, aldus de werkgroep, die daarom voorstelt ouders pas bij een inkomen van 27.000 gulden mee te laten betalen.

Over de bedragen die aan studenten in het nieuwe studiefinancierings- systeem in het vooruitzicht worden gesteld laat de commissie zich niet uit. Wel gaat ze accoord met de daarin opgenomen leeftijdsafhan- delijkheid.

Ook wil de commissie dat voor stu-

denten met hogere studiekosten (leermiddelen e.d.) dan 700 gulden een afzonderlijke regeling wordt getroffen. Voorts zou iedere stu- dent in het ziekenfonds moeten worden opgenomen.

De commissie is tevreden met de voorgestelde terugbetalingsregeling voor rentedragende leningen, voor- al omdat bij een onvoldoende inkom- en na de studie de studieschuld die na 15 jaar nog niet is terugbe- taald, komt te vervallen. De werk- groep Van Dijk rekent voor dat bij een rente van 8% per jaar (de huidige rente bedraagt 9%) een student na de studie 15 jaar lang hoogstens 3159 gulden per jaar moet terugbe- talen, uitgaande van een maximale studieduur van 6 jaar, en een maxi- maal geleend bedrag van 3500 gul- den per jaar.

De academische raad spreekt zich op 19 oktober uit over de voorstel- len van minister Deetman. Momen- teel buigen de verschillende univer- siteits- en hogescholenraden zich over deze plannen.

Bert Bakker/UP

Kennistransfer wordt wettelijk verplicht

Minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen wil externe kennis- overdracht als vierde doelstelling van het wetenschappelijk onderwijs in de WWO '84 vastleggen. Het gaat hierbij om de overdracht van de re- sultaten van in universiteiten en ho- gescholen verricht wetenschappelijk onderzoek aan mogelijke gebrui- kers, zoals bedrijven, maatschappe- lijke organisaties, groepen met we- nig kennis en geld, ontwikkelings- landen en particulieren.

Deetman zei dit vorige week in Aken bij de opening van een Duits- Nederlands symposium over tech- nologietransfer. De andere drie doelstellingen van het wetenschap-

Hoe open is de wetenschap?

Openbaarheid in de wetenschap is het ideaal, maar geheimhouding is vaak de praktijk. Om allerlei redenen – militaire, economische, maatschappelijke, medische – worden onderzoeksresultaten niet of niet meteen bekend gemaakt. Hoort dat of hoort dat niet? Over deze vraag brak men zich vorige week woensdag in het Amsterdamse Tropeninstituut het hoofd. Een verslag van het symposium op pagina 7.

kennis tegemoet kan worden geko- men. Een belangrijk voorbeeld noemde Deetman de overdracht van kennis en know how aan ont- wikkellingslanden.

Om tot een optimale kennisover- dracht te komen, moet naar de me- ning van de bewindsman wel aan een aantal voorwaarden zijn vol- daan. Zo moeten de universiteiten en hogescholen natuurlijk bereid zijn om hun kennis beschikbaar te stellen. Verder moeten zij degenen die belang hebben bij die kennis- overdracht duidelijk maken wat het commerciële nut van een bepaalde vinding is en hen zonodig helpen bij het verder ontwikkelen van die vin- ding tot een bruikbaar product.

Instrumenten

Volgens Deetman moeten de uni- versiteiten en hogescholen een zo groot mogelijk aantal instrumenten aanwenden om de kennisover-

dracht mogelijk te maken. Daarbij moet men zich vooral richten op het midden- en kleinbedrijf en groepen die over weinig geld beschikken. Uitstekende instrumenten daarvoor zijn naar de mening van Deetman transferpunten en wetenschapswin- kels.

Van bijzonder belang zijn ook het contractonderzoek, wetenschap- parken en de verschillende pogin- gen om de innovatie in het bedrijfs- leven te bevorderen, waaronder de innovatiegerichte onderzoekspro- jecten.

Deetman vindt verder dat de geld- stromen naar de universiteiten en hogescholen meer gericht moeten worden op toegepast onderzoek. In dat kader wees hij erop dat in de WWO '84 voorgesteld wordt om de scheiding tussen toegepast onder- zoek en fundamenteel onderzoek bij ZWO op te heffen.

UP/Jos Veldhoven

Probleem-georiënteerd

Alle onderwijs is probleemgestuurd.

Je probleem kan zijn: hoe kom ik aan het collegediktat zonder college te lopen, wie zet er mijn handtekening bij een presentiecollege, of: waar laat ik mijn auto wanneer ik op een college present wil zijn? Alle onderwijs is probleemgestuurd. Ik heb 't Thung zelf horen zeggen.

Het gebeurt vaker met termen die in zorgvuldige overweging ontstaan zijn: Degenen die ze introduceren (ik verbeeld me mede-auteur te zijn van het epitheton „probleemgestuurd”) hebben een vrij nauwkeurige vulling van het begrip voor ogen en/of hebben de term nodig om misverstanden die een voorgaande, verwante term blijkt op te roepen te bestrijden. Ik stam nog uit de tijd dat alles „probleemgeoriënteerd” was aan de R.L.

In allerlei voorlichtingsbijeenkomsten bleek verwarring met probleemgericht, praktijkgericht. Verstaan werd: georiënteerd op problemen. Wanneer je de „Maastrichtse werkwijze” in didaktische zin (hoe organiseer je het leren) wil typeren blijkt het helderder te zijn te spreken van: georiënteerd door, richting gegeven door, gestuurd door vraagstukken, die als het even kan ook toepassingsprobleem zijn voor al aanwezige kennis. probleemgestuurd onderwijs, dus. Tja, zo gaat dat bij het rekkelijke gebruik in de tijden na de verbreiding van de zuivere leer. Iedereen kan er alle kanten mee op: bij dezelfde term kan ieder een inhoud van eigen voorkeur hanteren.

Een voorbeeld? Onder leiding van H. Oosterhuis werd Jezus de eerste revolutionair, Maria de eerste BOM-moeder, hadden Jozef en Maria een LAT-relatie (niet zo vreemd voor een timmerman). Paul Thung de Huub Oosterhuis (Roep u maar! „de Willy Alfredo van de Katholieke liturgie”) van het probleemgestuurd onderwijs? Als ik bezwaar aanteken tegen al te grote rekkelijkheid, ben ik dan de Gijsen van de Maastrichtse orthodoxie?

Jan Beliën

Brief

Geachte Examencommissie, Nu studeer ik alweer drie jaar aan de Generalistische Faculteit van de Universiteit te alhier. Ik heb drie jaar Sociale Relatiekunde gestudeerd, met als afstudeerrichting Planning en Organisatie van Huwelijksbureau's (dus niet Relatievoorlichting en Training, of Verzorgingswetenschap). En nu krijg ik plotseling een Voortgangstoets voorgeschoteld die gaat over Relatiewetenschappen! Nu is dat niet zo'n ramp, ik moet me maar neerleggen bij besluiten van de Minister dienaangaande. Maar waar ik mij toch wel kwaad over maak, is, dat tijdens die Voortgangstoets gebleken is, dat ik kennis moet hebben alle afstudeerrichtingen van de Relatiewetenschappen! Dus óók Biologische Relatiekunde,

Platonische Relatiekunde, Paringswetenschappen en Filosofie & Theorie van de Relatiewetenschappen!

Heb ik me potdomme drie jaar lang tijdens de Toets geconcentreerd op de algemene vragen over Sociale Relatiekunde en die over Planning en Organisatie van Huwelijksbureau's. En dus niet op vragen over de andere afstudeerrichtingen, omdat die me minder dan tien procent van de punten opleverden (U begrijpt dat het rendement van de geïnvesteerde tijd aan die andere vragen nihil is), laat stáán dat ik mij al gericht zou hebben op afstudeerrichtingen die nog niet eens bestonden. U moet toch toegeven dat het bijzonder grof is dat ik gedurende mijn gehele studie 90% van mijn Voortgangstoetspunten verdiend heb op genoemde twee onderwerpen, en dat dat nu nog slechts 25% is (nl. 2 van de 8 onderdelen, i.e.

Relatiewetenschappen en mijn afstudeerrichting). Ik zou u met klem willen vragen om het onbenul dat dit bedacht heeft, per onmiddellijk op de keien te zetten, en de regeling acuut te veranderen! Verder vind ik mij bijzonder op over de nieuwe wijze van bepaling van het jaargemiddelde waarbij te lage scores voor de bepaling niet meetellen! U kapt dus de linker staart van de normaalverdeling af! Grof, bot, ongelofelijk! als de rechterstaart er nou óók nog af ging, alla, maar dít! Heeft u uw statistiektrainingen wel gevolgd? Nee hè, want anders had u allang ingezien dat deze regeling net zo zit is als een bepaling van de KNVB dat voetbuitslagen onder de 2-2 (dus 0-0, 0-1, 0-2, 1-0, 1-1, 1-2, 2-0, 2-1 en 2-2, voor uw volledigheid) niet meer meetellen voor het bepalen van de stand in de competitie, omdat die standen het minder spannend maken! Hahahaha! Dat is toch volkomen van God los, Examencommissie!? Dat u de open (essay) vragen uit gemakzucht (het is zo'n belasting voor de staf, nietwaar?) uit de Toets heeft gelaten, daar rép ik dan nog maar geeneens over.

Enfin, deze brief zal waarschijnlijk wel weer niets uithalen, vandaar dat ik dan ook zonder enige schroom van u durf te eisen dat de voltallige Examencommissie haar ontslag maar moet aanzeggen, omdat alleen een stel minnikels, opgeblazen, verwaande, in bouwvallige ivoren torens verkerende wetenschappelijke medewerkers met een verstand dat kennelijk continu op nul staat, zonder enig besef voor redelijkheid en bestaande verhoudingen, met oogkleppen en een betonnen plaat voor de kop, dit soort waanzinnige, ridicule, ongefundeerde, ondoordachte en zelfs oerdomme regelingen kan uitvaardigen. Ik groet u met zelfs niet het minste gevoel van hoogachting,

×

(Lieve medestudenten, zouden jullie allemaal zo aardig willen zijn om dit stukje uit te knippen, bij × je handtekening te zetten, en naar de bevoegde instantie – waarvan ik de naam niet meer uit mijn wordprocessor kan wórgen – op te sturen? Bedáák hê!)

Evelyne de Leeuw

Van het front

Inspector Clouseau. U kent hem wel, de lichtelijk krankzinnige speurneus uit de Pink Panther films. „Do you have a reum?”, vraagt hij, of „Is this munkie yeurs?” alvorens hij zijn liefhebbende assistent Cato op bijzonder subtiele wijze naar het leven staat.

Ik dacht altijd dat zijn accent een complete fantasie was. Goed, Charles Aznavour spreekt Engels met een bijzonder romantisch Armeens-Frans accent, en wanneer we de heer Pompidou met een Engelstalige ambtgenoot horen spreken is dat ook niet onaardig. Maar een werkelijk bestáánde persoon met het fameuze Clouseau-accent leek me ondenkbaar.

Ik heb hem gevonden. Het blijkt dus mogelijk!! Hóe blijkt dit nu mogelijk aan het front? Het front heeft zich verplaatst. Naar het noorden. Op het moment ben ik de gast van een mondiaal opererende organisatie op het gebied van de gezondheidszorg, met kantoren in onder meer Genève, Kopenhagen, Damascus, Manilla, New Delhi, Dar es Salaam (geloof ik) en New York. Ik verkeer momenteel in het Deense, en hoor in de wandelgangen alle Europese talen die men zich voor de geest kan halen. Wanneer het echter op vergaderen aankomt (we hebben het hier nu over vergaderingen van de staf hier, en niet van delegaties uit allerlei lidstaten), dan spreekt men collectief Engels.

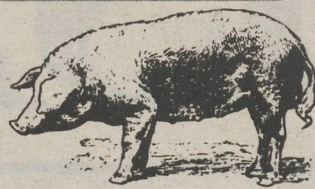
Nu blijkt dat helaas niet de oplossing voor het taalprobleem te zijn. Want meneer Plovkovski (ik noem maar een naam) klinkt zéér Oosteuropes, terwijl hij werkelijk zweert Engels te spreken. De Duitstaligen vallen me overigens nog hard mee, en van de meeste mensen die hier het woord voeren kan ik slechts bij benadering gokken uit welke hoek ze komen. Alleen de Fransen... de Fransen! Maar nu heb ik de ware Clouseau gehoord. Hij beschuldigde het topmanagement van de organisatie waar ik momenteel resideer (en waarvan ik voor de zekerheid maar niet de naam noem) van „Mushroom-Management” (hoort u het hem zeggen: Masjreum-manazjeman?). Leuke term. Altijd aardig om te introduceren in een universiteitsraadsvergadering, het klinkt zeker beter dan het „De deksel van de beerput halen” dat we enkele jaren geleden in Maastricht zo vaak moesten horen.

Maar wat is nu dat Mushroom-Management? Clouseau vertelt (het accent bedenkt u er zelf maar bij): „Someone is growing some ugly things in the dark, and only once in a while he opens the door to throw some extra shit in. They will grow the better then: Masjreum-manazjeman!”

Overigens heb ik het hier bijzonder naar mijn zin. De organisatie wordt bevolkt door kuddes duffe diplomaten, en gode-zij-dank bevind ik mij in de enige Unit met een béetje common-sense, normale mensen met normale kleren en normale ideeën.

U hoort nog van mij.

Paartjes

Opticiën uit Sittard zoekt groot huurhuis voor zijn 3 studerende dochters in Maastricht. Liefst centrum of Wijck. Tel. 04490-16618, b.g.g. 04490-13058, dhr. Gijsen.

Te huur: zeer fraai modern vrijstaand landhuis, gelegen in Heukelom-Vroenhoven (B) op 6 auto-minuten afstand van centrum Maastricht. Indeling: hal, ruime living met open haard, dining, luxe keuken, moderne badkamer, 3 slaapkamers, en inpandige garage. Boven de begane vloer is een toegankelijke zolder. Het geheel is voorzien van c.v. en dubbele beglazing. Grote tuin met rondom het pand een betegeld terras. Aanvaarding in overleg. Huurprijs Bfr 16000 (= ± f 880,00). Informatie: tel. Dick Schreurs, 043-888413.

Vanaf 1 nov. te huur: voor korte of langere tijd mijn vakantiebungalow, geheel vrij gelegen in Meerssen, voorzien van alle comfort, voor 2 à 3 personen. Inl.: 01711-11577.

Te koop: woonhuis in Bunde, goede buurt, 3 slaapkamers, 2 garages, vliering, luxe badk., 2 kelders, 40 m² woonkamer, voor- en achtertuin. Totaal 267 m². Koopprijs f 145.000. Inl. Makelaar Nicolai, tel. 043-54555.

Te koop: zeer mooie jachthond (Duitse staander), 15 maanden oud, goede stamboom. Tevens te koop: makkelijk te verplaatsen hondenren (3,5x2 en 2 mtr. hoog), tel. 888692.

Te koop: Oldtimer Citroën Traction Avant. Bouwjaar 1953. In goede staat. Prijs: f 6500. Inl.: E. v.d. Linden, tel. 043-888562.

Ga met de Studentenreisclub genieten van bronzende en bruisende wintersportvakanties. 10-daagse reis, halfpension v.a. f 329,-. Vraag die folder! tel. 050-142386/133068. Wekelijks vertrek v.a. 22 december.

Te koop: twee ijskasten (tafelmodel). Prijs resp. f 60,- en f 160,-. tel. 641514.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersstraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Evelyne de Leeuw
(redactieafgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Walter van Bree, Ton Hamelers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
Ad van Iterson,
Evelyne de Leeuw,
Maurice van der Sangen, Luc de Witte, Jacqueline de Vreese.
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost,
Olivier Roosenburg,
Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wagenings Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER

Krips Repro – drukker van de meeste proefschriften in Nederland – stelde een aardig stellingenboekje samen. U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro.

Bel voor informatie met de afdeling Dissertaties.

krips
repro
meppel

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

informatica, het onderwijs van de toekomst en de toekomst van het onderwijs

Het bedrijfsleven begint voor zichzelf

het gaat er toch van komen: het bedrijfsleven begint met een universiteit voor zichzelf. Vorige week lanceerden twee ondernemers het plan voor een informatica-universiteit op commerciële grondslag. Zij kozen het juiste moment: de tweede fase; de beëindiging van de universitaire opleiding is zo goed als doodverklaard. Ze kregen dan ook al ruwe steun. Wat goed is voor informatica is goed voor onze toekomst. Maar bij informatica blijft het niet natuurlijk. En hoe zit het in dat geval met de toekomst van ons onderwijs? Daarvoor is zelfs het bedrijfsleven merkwaardig somberder.

het initiatief is afkomstig van drs. Soetekouw, lid van de raad van bestuur van de Nederlandse Midstandsbank, en mr. F. Boersma van het accountantskantoor Dijker Doornbosch. Het bedrijfsleven heeft mensen nodig die grote en kleine automatiseringssystemen kunnen opzetten, stelden zij vast, zulke personen levert het hoger onderwijs niet af. Dus moet het bedrijfsleven zelf een opleiding opzetten. Ze maakten een plan en schreven grote ondernemingen aan: bent u niet met ons eens, en wilt u 10.000 leden steken in een vooronderzoek? Bijna elk bedrijf voelde de dringende nood, en van het benodigde bedrag van vijf miljoen voor het onderzoek is al helft al toegezegd. „Wij verachten van de ondernemingen totaal 350 duizend gulden”, verklaart Soetekouw en Boersma in De Volkskrant. „Voor het restant vraagt het bedrijfsleven subsidie. In Den Haag staat

men daar geloof ik niet onwelwillend tegenover”. Ze willen in 1986 beginnen met de eerste lichting universitaire informatici die dan afstudeert.

Mocht dat lukken, dan raakt een van de voorspoedigst groeiende vakgebieden van het hoger onderwijs in elk geval gedeeltelijk in commerciële handen. Is dit het begin van het einde van de Alma Mater?

Zeker niet, zegt het ministerie van Onderwijs. „Toen ze enige tijd geleden langs kwamen hebben wij gezegd: in principe juichen we dit toe. Maar zoek mogelijkheden om zo'n top-informatikaopleiding in te passen in de bestaande structuur. Dat hebben ze gedaan. Dit voorstel is in feite een tweede fase of post-HBO-opleiding”.

Ook het bedrijfsleven heeft geen annexatieplannen. Ir. Vaandrager, adjunct-directeur sociale sektor van de NV Philips: „Wij hebben financiële steun toegezegd aan het vooronderzoek. Maar we hebben twee voorwaarden: die opleiding moet additioneel worden, dus geen goede leerkrachten van de universiteit wegpakken, en deel uitmaken van een bestaande instelling. Een sfeer van: het onderwijs kan niks, wij kunnen het zelf wel, zet alleen maar kwaad bloed”.

Maar als die opleiding komt, wie zal haar dan betalen? „Wij als het enigszins kan niet”, zegt Vaandrager, „onderwijs is een overheids-taak. Alleen als de overheid het helemaal laat afweten, als de tweede fase op deze manier doorgaat en er dus niks van komt, dan zullen we er misschien geld in moeten steken”. Boeren is iets minder afhoudend: „Wij sluiten, als de inbreng bij de

programma's groot is, financiële spanning niet uit”.

De minister is duidelijker. De tweede fase-beroepsopleidingen, heeft hij meermalen gezegd, daarvoor hanteren wij het profijtbeginsel. Die moeten betaald worden door de sectoren uit het bedrijfsleven, door de studenten of door beiden via leningen. En uit de pot voor informatikastimulering valt ook niet zomaar te graaien.

Als het bedrijfsleven gaat betalen, zal het ook voorwaarden willen stellen. Afwijkende voorwaarden, want de nieuwe opleiding moet niet in de oude academische fouten vervallen. Uit het verlanglijstje van Boersma en Soetekouw: het instituut moet gerund worden door managers, niet door onderwijsgeven. De hoogleraren moeten betaald worden naar marktwaarde. Alleen de beste studenten zijn welkom.

Niet alleen de vorm, ook het vakkenpakket zal beïnvloed worden. Tenminste als de tweede fase beroepsopleidingen helemaal aan het bedrijfsleven worden overgelaten. Informatika ligt goed in de markt. Commerciële technieken voor TH-afgestudeerden, algemene bedrijfskunde voor rechten- en psychologie studenten en technologische ontwerpen zijn andere door het VNO geuite wensen. Maar alpha- en gammavakken ontbreken.

Drs. Boeren, secretaris hoger onderwijs van het Verbond van Nederlandse Ondernemers: „De overheid, die tenslotte ook werkgever is, heeft hier ook een taak. Maar de angst dat de alpha- en gammavakken in de tweede fase verdwijnen is volslagen terecht. Het wetenschappelijk onderzoek dreigt door bezuinigingen verloren te gaan. Niet alleen vanuit het oogpunt van de economische vooruitgang, maar van de toekomst van ons land heeft de overheid daar een taak. Die overheid laat ons op dit moment geweldig schieten. En op de universiteiten heeft het personeel de handen vol aan taakverdeling en aan overleven”.

UP/Lin Tabak

Open Universiteit vooral een alternatieve Rechtenkursus

Nederland heeft eindelijk zijn wettelijk hoger onderwijs. Woensdag 26 september werd de Open Universiteit in Heerlen in besloten vorm geopend. De eerste twaalf studenten ontvingen van de Koningin de eerste lespakket. De nieuwe instelling kreeg van het wetenschappelijk onderwijs een kunstwerk voor in de tuin en van minister Deetman de verzekering dat hij geen extra geld zou geven om de wachtlijsten weg te werken.

het wachtlijstenprobleem lag als in schaduw over de plechtigheid. Een kwart van de 20.000 gegadigden moet zeker tot maart in de rij. Daarmee maakt de Open Universiteit het bonter dan menige bestaande opleidingen. Ze had dat kunnen weten. In 1977 werden tweedekansers gekker gemaakt met de eerste plan-

nen voor een hoger onderwijs zonder drempels. Sedertdien remde de minister andere deeltijd- en avondstudies af. Hij heeft zelfs plannen om de studiefinanciering voor 27-plussers af te schaffen. Voeg daarbij de Sterreklames en het is niet vreemd dat Nederland zijn Open Universiteit geen tijd geeft om rustig te volgroeien.

De Open Universiteit moet flexibel inspelen op de wensen van studenten en de rest van de maatschappij, onderstreepte Deetman in zijn openingswoord nogmaals. Maar dat moet wel binnen het bestaande budget, want anders zou het ten koste gaan van het normale hoger onderwijs. En dat heeft ook toezeggingen gehad.

De Open Universiteit wil zich hierbij niet neerleggen. Dat zou immers betekenen dat de wachtlijst ook over zes maanden niet is wegge-

werkt. Nog op de dag voor de opening gaven meer dan vijfhonderd argelozen zich op, zei de collegevoorzitter Leibbrandt.

Leibbrandt schetste ook het portret van de eerste lichting schriftelijke studenten. Dat lijkt - veranderingen gaan langzaam - meer op de dynamische dertiger die zijn kansen wil verbeteren dan op de werkloze oudere textielarbeidster met een groot gezin. Ruim twee derde van de belangstellenden heeft een betaalde baan, bijna twee derde is tussen de 25 en de 40 jaar, ruim zestig procent is man. 36 procent heeft al een studie in het hoger onderwijs afgerond, waarvan 30 procent in het hoger beroeps- en zes in het wetenschappelijk onderwijs, slechts vijftien procent is ouder dan vijftig jaar, slechts dertien procent werkloos en maar twee procent heeft alleen lager onderwijs.

Emanciperen gaat langzaam. Dat geldt ook voor vrouwen. Voor natuurwetenschappen hebben zich verhoudingsgewijs veel vrouwen opgegeven, maar verder laten zij het in de traditionele mannenstu-

Even voorstellen

Het nieuwe bestuur van de faculteit der geneeskunde is - de vorige niet te na gesproken - het beste in jaren. Ik ga met u de argumenten voor deze stelling even na.

1. Een huisarts om de problemen eerstelijns op te vangen, een immunoloog om ze op bureaucratie-gewilligheid te onderzoeken, een epidemioloog om de „needs” van de „demands” te kunnen onderscheiden en een chirurg om de echte knopen door te snijden.
2. Randwyck is vertegenwoordigd, het BMC is vertegenwoordigd, het ziekenhuis is vertegenwoordigd en zelfs Carré is vertegenwoordigd.
3. Aan andere achterbannen en herkomsten - deels tevens afzetgebieden - geen gebrek. Ik noem in willekeurige volgorde: de PSP, MVV, de Katholieke Universiteit Nijmegen, de VVD, GOGEM, de Vroedvrouwschool, de PvdA, de Vierdaagse, het Seniorenconvent, het CDA en dan ben ik allesbehalve uitputtend.
4. Alle denkbare lijnen zijn herkenbaar: de nulde, de eerste en de tweede. Een raadsel blijft hoe de tweede lijn in „Eén lijn” samenkomt.
5. Wat het onderwijs betreft: allen een ruime praktische ervaring, alle stijlen van docenten-in-hart-en-nieren en een portefeuillehouder die tenminste nog écht in het systeem gelooft.
6. Ook in het onderzoek zijn alle stromingen vertegenwoordigd:
 - een hoofdproject van het eerste uur, dat het in de beschermde financiering niet heeft gehaald;
 - het veelbelovend onderzoek in de huisartsgeneeskunde;
 - een (extramuraal) onderzoekslijn, die het nog helemaal moet gaan maken;
 - en de onbetwistbare nummer één op de hitlijst van de promotoren.
7. Warme belangstelling voor het academisch ziekenhuis is verzekerd: water en vuur in de smeltkroes van liefde voor de kliniek, gewikkeld in de spandoeken-voor-het-bloeden tegen de nieuwbouw. De jongensdroom wordt voor jeugdzonde verwisseld of is het nog niet te laat!
8. Ruime bestuurlijke vóórervaring is voorhanden in alle denkbare raden en commissies (je kunt je dan zo goed in hun ónmacht verplaatsen).
9. Een team, waarvan de leden het hart op de tong hebben, stuk voor stuk vrij van machinaties en intern politiek gekuip (eindelijk het broodnodige zakenkabinet?).
10. Mannen uit één stuk, in alfabetische volgorde: Co, Ferd, Gerard, Tom.

Kortom: het gezicht van een op de extramuraal zorg gerichte faculteit der geneeskunde (eerstelijnsfaculteit), de vleesgeworden basisfilosofie.

Frans van Wijmen

De nieuwbouw van de Open Universiteit, die dit najaar in fasen in gebruik genomen wordt.

dies nog afweten. Kiest van de mannen 10,4 procent technische wetenschappen en 6,9 procent economie, bij de vrouwen is dat respectievelijk 1,7 en 2,2 procent. Vrouwen prefereren kulturele (28,6) en sociale (11,1) wetenschappen. Overigens is de rechtenstudie veruit het populairst. Meer dan de helft van alle studenten heeft zich hiervoor ingeschreven.

Minister Deetman verklaapte in zijn toespraak dat de Open Universiteit er in de toekomst nog een belangrij-

ke taak bij zal krijgen: het verzorgen van her- en bijscholing in samenwerking met het bedrijfsleven.

Die cursussen hoeven niet ten koste te gaan van de gewone capaciteit, omdat ze kostendekkend moeten worden. Het bedrijfsleven en de kursist gaan ze betalen. Deetman gaf toe dat de grens met andere gesubsidieerde cursussen daarbij moeilijk te trekken is.

Lin Tabak/UP

Shocking

Ondanks het feit dat het grootste deel van de psychiatrische klinieken in Nederland al jarenlang behandelt zonder Electro Convulsie Therapie (ECT) en er met een zogenaamde anti-depressiva therapie vergelijkbare resultaten worden geboekt bij de behandeling van patiënten, hebben een aantal vooraanstaande psychiaters zich op een recent te Groningen gehouden symposium over electroshock-therapie uitgesproken voor terugkomst van het ECT. De bij dit onderwerp anders zo hoog oploaiende emoties werden door een geraffineerde symposiumopzet tot het hiervoor geplande discussie-uurtje beperkt gehouden.

Dit tot onvrede van de aanwezige leden van kritische patiëntenverenigingen. Alle vier de grote argumenten tegen de ECT werden als een sprookje uit de wereld geholpen: als zou het ECT in het geheel niet helpen, zou de sfeer op de afdelingen verpest worden en zou het ECT tot onomkeerbare hersenbeschadigingen en gebroken botten leiden. Psychiater Nolen uit Bloemendaal was verreweg het eerlijkste: „Eén van die middelen waarvan ik maar wou, dat er een goed alternatief voor was. Want het is en blijft een klap met de rubberen hamer, die je uitdeelt. Maar aantonen dat die klap ook inderdaad helpt kon geen enkele van de aanwezige zielsgeneesheren.

(UK-Groningen)

Opwaaiende zomerjurken in de aanbieding

Wat? Moeten nu zelfs ook de letterfaculteiten een vrijage met het bedrijfsleven beginnen? Ja, als het aan de directeur-generaal van het ministerie van O & W, Roel in 't Veld, lag. 'In de toekomst waarin de maatschappij zich nog sterker dan nu zal gaan kenmerken door internationale verhoudingen en moderne

informatieoverdracht zou de letterfaculteit zijn deuren best eens wat wijder open kunnen zetten voor het bedrijfsleven zonder haar functie van cultuuroverdrager te verliezen". Dit zei hij tijdens een forum over 'literatuur, geschiedenis en wetenschap' in het pas geopende letterengebouw aan het Amsterdamse Singel. Zo zou in de letterfaculteit onderzoek naar taal als code moeten worden gedaan, waar de informatie-industrie profijt van zou kunnen hebben. En wat de toenemende internationale verhoudingen betreft, zei In 't Veld: 'Het bedrijfsleven heeft behoefte aan kennis van vreemde culturen en talen, tot nu toe huurt men die kennis vooral in het buitenland. Waarom zet de faculteit die deur niet wijder open. Het zijn toch maatschappelijke behoeften naar dingen die je binnen de letterfaculteit zou kunnen produceren.'

Met deze woorden kreeg In 't Veld medeforumlid H.W. von der Dunk, de Utrechtse cultuurhistoricus, over zich heen. Het profijtbeginsel en de technologisering vond hij 'voor letteren volstrekt wezensvreemde kenmerken'. De letterfaculteit kon juist een belangrijke bijdrage leveren in de strijd tegen 'de onweer-

staanbare en zegenrijke heerschappij van de computer, die onherroepelijk gepaard zal gaan met de onweerstaanbare heerschappij van het analfabetisme.'

(Folia Civitatis)

Kater op gym schoenen

Wilt u van de drank af? Ga dan hardlopen. Alcoholisten gaan vaak gebukt onder angsten en depressies, dat is bekend. Juist in het begin van een ontwenningsskuur, als die angsten en depressies des te harder toeslaan, blijkt het hardlopen een prima remedie hiertegen te zijn. Alexander Weber, een Duits psycholoog, heeft een vergelijking gemaakt tussen alcoholisten die een ontwenningsskuur met een looptraining combineerden en alcoholisten die alleen een ontwenningsskuur ondergingen. Na een maand of vier traden er al grote verschillen op tussen beide groepen: het angstniveau bij de hardlopers was veel sterker afgenomen en hun emotionele draagkracht was verbeterd. De lichamelijke belasting lijkt dus de psychische weerstand gunstig te beïnvloeden.

Hebben deze mensen nu de ene ver-

slaving voor een andere ingeruild, zo kun je je afvragen. Als je met hardlopen stopt, treden er immers ook ontwenningsschijnselen op: angsten, prikkelbaarheid, gespannen-

heid, enzovoort. Maar er is een verschil. Niet op elke verslaving is een even groot taboe. Kunt u een kind voorstellen dat jammerlijk „Ach vader lief, toe ren niet met

„Hoe ik nu met een vast bedrag per maand de studiekosten van Erik veilig stel.”

'Ik spaarde al een hele tijd regelmatig, omdat ik wil dat Erik later moet kunnen studeren. HTS misschien wel. Zo'n studie kost nogal wat. Er moet dus hoe dan ook voldoende geld op tafel komen. Daarom ben ik nu overgegaan op het ABN Verzekerd Spaarplan. Met verzekerd eindbedrag. Mocht ik komen te overlijden, dan heeft Erik toch het volle bedrag waarvoor ik ben gaan sparen. En dat gaat het tenslotte maar om.

Het ABN Verzekerd Spaarplan.

Met vaste rente. En u bent zeker van het eindbedrag.

7%

ABN Bank

voor bemiddeling en serviceverlening bij huur en verhuur van

woonruimte
IN DE VRIJE SECTOR

gemeubileerd en ongemeubileerd
permanent of tijdelijk

rent Service og

rechtstraat 93
6221 eh maastricht
telefoon 043-54771

Na vijven

De bijen van Noonk Leo

Maastrichtenaren gingen – nog niet zolang gelden – te voet op bedevaart naar „Hare”. Met deze Haarder-gaank vereerden de stadslui Sint Cornelis, de patroonheilige van Borgharen. Hans Maurer doet die tocht nu om de twee dagen, maar dan wel per jeep, een groene Landrover uit 1972 die nog dienst deed bij The British Forces. Het ding zuipt benzine (1 op 5!) haalt nog de honderd en medepassagiers rijden op eigen risico mee. (Inzittenden krijg je nergens verzekerd). Op een dinsdagnamiddag, als de zon nog lekker schijnt, tuft Hans met de jeep naar buiten. Zijn vrouw Fridi voorin en de twee jongste blagen (Charles en George) omgordeld achterin. De oudste dochter, Charlotte, komt met de fiets.

Noonk Leo staat ze op te wachten in de poort van de ca. 150 jaar oude boerenhoeve recht tegenover de St. Corneliskerk. „Noonk” Leo is 90 jaar en een broer van Fridi's oma. De familie Maurer is al zo'n vijftien jaar bij hem kind aan huis. Op

Leo's 75e verjaardag zijn ze zijn groentetuin („ziene hoof”) achter de boerderij gaan bewerken. Leo wilde het wat-kalmer aan gaan doen.

Hans: „Op dat moment wisten wij van groenten kweken niks af. Noonk Leo heeft ons alles geleerd”. De tuin ligt er dan ook prachtig bij. Overal groenten, een paar fruitbomen, her en der bloemen en kruiden. „Die goudsbloemen staan er bijvoorbeeld om de luis te lokken, zodat die niet op de kool gaat zitten. En die dille heb ik daar om de tuinbonen gezet”. Er staan ook frambozen, tomaten en de trots zijn de courgettes, nog groter dan komkommers.

Voor de jongens is de boerderij een echte speelplaats. Met hun skeltertjes crossen ze de hele binnenplaats over en in de tuin rijden ze je gewoon omver. Achter in de kippenren staan twee kasten en een korf met drie bijenvoken. Sinds verleden jaar zijn de bijen Hans' grootste liefhebberij. Noonk Leo heeft zijn hele leven bijen gehad. „Iedere

fruitteler had bijen. Niet zozeer voor de honing, maar om de fruitbomen: „zonder bijen geen fruit!”. Echt verzorgen was er niet bij.

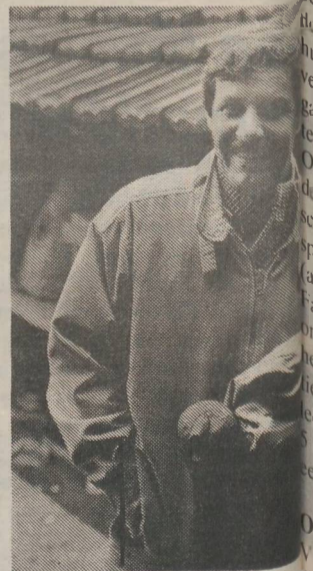
Hans is min of meer uit nood imker geworden. Noonk Leo had al zo'n twee jaar de bijen gelaten voor wat ze waren. Hans maakte zich zorgen. Maar ja, als je er niet veel vanaf weet, waag je je niet te dicht in de buurt van de bijenkorven. Twee RL-medewerkers, Wim Smeets (per 1 sept. jl. bij de BTD vertrokken) en Wim Buurman (Alg. Heelkunde) hebben Hans op het juiste spoor gezet. Wim Smeets, erkend cursusleider bij de Nederlandse Imkersbond („Ik kom alleen als je er echt je hobby van wilt maken”), heeft samen met Wim Buurman de korven bekeken en ervoor gezorgd dat de twee bijenvolken niet zouden uitsterven. In de wintermaanden volgde Hans de imkerkursus van de bond. De cursus is nog niet afgelopen, maar Hans is tevreden: „Ik heb de volken in stand kunnen houden en er is zelfs één volk bijgekomen. Begin

augustus zat er zo'n 5 kilo honing in de raten en omdat het weer wat aanhield, zat er half september opnieuw 6 kilo in!”. Met de opbrengst daarvan hoopt Hans de kosten er wat uit te halen: zo'n vijftig kg suiker. „De honing is eigenlijk het wintervoedsel van de bijen en met de suiker opgelost in water als surrogaat moeten de bijen de winter doorkomen”.

De imkerbenodigdheden, als de kasten (Hans heeft nog één korf van Noonk Leo) de bijenkap, de beroker, de schraapbeitel (om de kast open te wrikken vanwege de kithars (de propolis) waarmee de bijen hun nest dichtkitten) en de ton waarin de honing uit de raten geslingerd wordt, zijn vooroorlogs. De honington bijvoorbeeld is nog met de hand gemaakt door Noonk Leo.

„Och, die dingen zijn allemaal nodig aan vervanging toe, maar het is nog te vroeg alles nieuw aan te schaffen.

Hans' liefhebberij zit niet zonder gevaren. De bijen blijken hem namelijk regelmatig te steken. Het

is de laatste tijd zelfs zo erg geworden dat hij naar de dokter moest om een spuit te halen. „Het grootste probleem zijn de wintervolken die mijn lichaam minder produceert”. Hans ondervindt behoorlijk hinder van: „Maar het bijen opgeven? Neen, dat doe ik niet!”

Co-assistenten sluiten de rijen:

„Het is beschamend wat er af en toe gebeurt”

Als aanstaande co-assistenten eens wisten hoe groot de verschillen zijn tussen de ene klinische stageplaats en de andere, zouden de voorkeurslijsten van enkele geaffilieerde ziekenhuizen bijzonder kort worden. Ondanks het feit dat de faculteit de stages als gelijkwaardig beschouwt, bestaan er grote verschillen in onderwijsbijdragen tussen de stageplaatsen onderling, maar ook in de uiteindelijke stagebeoordeling. Men zou zich bovendien eens moeten gaan beraaden over de vraag of het juist is co-assistenten als goedkope arbeidskrachten in te zetten, door hun laboratoriumwaarden en röntgenfoto's te laten verzamelen of met het kopiëren van patiëntendossiers bezig te houden. Aanleiding voor Observant te gaan praten met de vijfdejaars geneeskundestudenten Paul Bergmans en Marcel Hilwig, beiden lid van het Maastrichtse Ko-Beraad (KR), een organisatie die wenst als spreekbuis te gaan optreden voor alle (aanstaande) co-assistenten.

Na een moeizame en vertragende start van bijna twee jaar is halverwege het afgelopen Academische jaar, op initiatief van een twintigtal vierde-, vijfde- en zesdejaars geneeskundestudenten, officieel een aanvang gemaakt met een naar Nijmegen model gestarte facultaire overleggroep voor co-assistenten, het Maastrichtse Ko-Beraad (KR). Het heeft als uitgangspunt en doelstelling de (aanstaande) co-assistenten meer duidelijkheid te verschaffen in de enerzijds van faculteits- en ziekenhuiszijde verwachte attitude, kennis en vaardigheden, anderzijds beoogt het een orgaan te zijn voor de over verschillende regionale huisartspraktijken en ziekenhuizen verspreide co-assistenten als het gaat om een aantal grote knelpunten binnen het Praktisch Medisch Onderwijs in de jaren vijf en zes - in de wandelgangen nog altijd co-schappen genoemd. Het wil als spreekbuis gaan fungeren voor de (aanstaande) co-assistenten naar de Faculteit der Geneeskunde en de onderwijsverzorgende gezondheidszorginstellingen toe, frustraties kenbaar maken en de gesignaleerde knelpunten binnen het PMO en 6, samen met de faculteit, tot een goed einde brengen.

Ondoorzichtigheid

Vrij snel tijdens ons gesprek blijkt dat er op het gebied van de informatievoorziening over stageplaats en inhoud veel onduidelijkheden bestaan. Studenten weten niet of nauwelijks wat hen te wachten staat in de komende stage en zij weten nog minder omtrent de eisen die bij het Gestructureerd Mondeling Examen (GME) aan hen worden gesteld.

„Als je wat hoort, dan is het meestal van iemand die de stage juist achter de rug heeft: een persoonlijk en vaak onvolledig beeld”, aldus Hilwig. Nu is daar sinds de komst van de stageboeken wel enigszins verandering in gekomen, completeert Bergmans, maar bij een recentelijke inventarisatie en evaluatie van de stageboeken door de Stageboek Werkgroep van het KR bleek er nog heel wat te schorten aan de gewenste vorm en inhoud. Ook de eisen, op het GME aan de student gesteld, zijn vaag. „Aan het begin van je stageperiode weet je niet wat relevant is voor het GME. Er zijn natuurlijk wel verschillen tussen de stageplaatsen onderling, maar meestal weet je pas een week voor het examen wat er van je verlangd wordt; daar moet snel verandering in komen”, volgens Bergmans.

Twee maten

Het wordt echter vlug duidelijk dat dit alles nog maar het topje van een ijsberg vormt, want de grootste grief van het Maastrichtse Ko-Beraad is de ongelijkheid van stagebeoordeling. In het bijzonder voor de interne geneeskunde-stage en de chirurgie-stage, is het van groot belang welke stageplaats je krijgt toegewezen. „Bij de chirurgie-stage maakt het bijzonder veel uit of je in Maastricht of juist elders je stageplaats krijgt toegewezen”, aldus Bergmans. „In Maastricht wordt je, in tegenstelling tot Sittard en Heerlen, beoordeeld over de gehele periode van tien weken: inbreng in onderwijsgroepen, patiëntenpresentatie en GME bepalen je beoordeling. Loop je de stage nu bijvoorbeeld in Sittard, dan is het door Maastrichtse klinici in Maastricht afgenomen GME van doorslaggevende betekenis. Ongelijke behandeling dus”, vindt Hilwig. Een ander aspect van de ongelijkheid is volgens de beide studenten het niveauverschil tussen de GME's onderling: „De onderwijscoördinator van Algemene Heelkunde stelt zich op het standpunt dat hij in het GME problemen aan de orde moet laten komen die de student als huisarts niet mag mis-

sen. Bij Interne Geneeskunde daarentegen wordt je op het GME een zeldzame ziekte met uitgebreide voorgeschiedenis gepresenteerd, waarbij je meer op specialistenniveau bezig bent en er maar achter moet zien te komen wat de patiënt mankeert”, aldus Hilwig. Het KR zou graag middels haar inbreng bij de Stage Beoordelingscommissie (SBC) en de Projectgroep Stage Evaluatie (PSE), gelijkwaardigheid willen bevorderen. Wat is nu de oorzaak van deze problemen? Het feit dat de drie ziekenhuizen Heerlen, Maastricht en Sittard door tegenstellingen en traditionele rivaliteit niet tot samenwerking kunnen komen, maakt de formulering van een bepaalde klinische stage vrijwel onmogelijk: „Door het ontbreken van stageplanningsgroepen, maar ook de blikveldvernaauwing van verscheidene (perifere) klinici maakt dat er niet kan worden gekomen tot de formulering van gezamenlijke eisen”, zo zegt Hilwig.

De problemen worden door de faculteit wel onderkend, vindt Bergmans, „maar het gaat allemaal bijzonder moeizaam. Men kan het onderling gewoon niet eens worden, waardoor de stageplanningsgroepen niet van de grond komen en een deel van de stage-evaluatie verloren gaat”.

Heisa om goodwill

Een hieruit voortkomend probleem is de onderwijstijd gedurende de klinische stages. Daar de samenwerking tussen de medische faculteit en de (perifere) ziekenhuizen veel te wensen over laat, door tegenstrijdige belangen, personeelsinzet etcetera, is het moeilijk een claim te leggen op de onderwijstaak van de geaffilieerde instellingen. Die mening zijn de studenten Bergmans en Hilwig beiden toegedaan. „In Maastricht kunnen vakgroepmedewerkers verplicht worden te tutoeren, maar in Heerlen of Sittard hoeven ze dat niet te doen. Als je daar een maal per week tussen de middaguren een praatje krijgt, mag je blij zijn. De perifere klinici zien het als goodwill naar de student toe, maar het is echt beschamend wat er af en toe gebeurt”, aldus Hilwig.

Marcel Hilwig met stagebegeleider van Schendel van het gezondheidscentrum Hoensbroek.

„Gaan jullie deze patiënt maar percuteren, dan ga ik koffiedrinken”, vertelde een clinicus tegen een groepje co-assistenten die onderwijstijd opeisten. Dit illustrerende voorbeeld werd op de co-avond van vrijdag 5 oktober door een co-assistente, die in een van de perifere ziekenhuizen deze interne ervaring opdeed, naar voren gebracht. Toch heeft Bergmans in Maastricht andere ervaringen opgedaan. „Tijdens onze chirurgie-stage hebben we het hard gespeeld: we hebben er herhaald op aangedrongen dat het onderwijs voor alles moest gaan. We zijn echt niet te beroerd om te werken, maar primair zijn we in het ziekenhuis om te leren. Laat daarom het onderwijs voor alles gaan hebben we gezegd. Er kwamen natuurlijk boze gezichten, resulterend in een heleboel heisa, maar na uiteindelijk overleg met de onderwijscoördinator is daar verbetering in gekomen”.

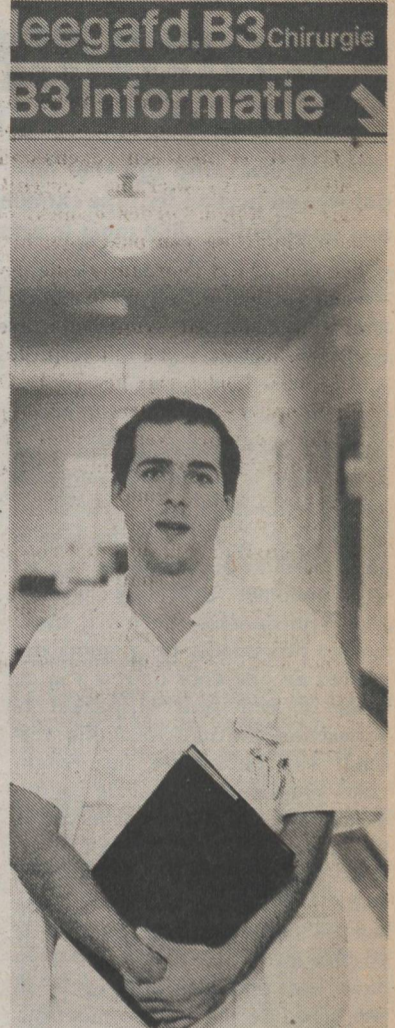
Privé-secretaresse

Een veel gehoorde klacht van co-assistenten is dat ze het idee hebben als goedkope arbeidskrachten te worden ingezet: laboratoriumuitslagen en röntgenfoto's verzamelen, maar ook patiëntendossiers kopiëren zijn voor sommige co-assistenten aan de orde van de dag. Zijn deze klussen, zoals er in de ziekenhuisgangen over gesproken wordt, nu eigenlijk een goedkope manier om vervelende werkjes voor niets gedaan te krijgen of leert men er toch nog wat van? Voor Bergmans geldt het laatste: „Foto's ophalen en patiëntendossiers kopiëren zijn ook nuttige zaken, er zitten voor mij persoonlijk leermomenten in. Op deze manier word ik eindelijk in de gelegenheid gesteld om foto's van mijn patiënten te leren interpreteren en kun je afkijken wat er voor zo'n dossier of status van belang is om te onthouden”. De klachten moeten volgens Hilwig niet overdreven worden, maar zelf heeft hij in Sittard de ervaring opgedaan tot een privé-secretaresse te zijn gebombardeerd: „Ik mocht met de regelmaat van de klok laboratoriumbriefjes en foto's verzamelen; stomvervelend werk waar je uren mee bezig bent! In die tijd kun je beter een boek bestuderen”.

Beroepssocialisatie

Ook de werktijden vormen een knelpunt binnen de co-schappen. Artsen en assistenten maken lange dagen, dat is bekend. Aangezien co-assistenten meestal functioneren als „mini”-arts-assistenten en zij het werkpatroon van „hun” arts-assistent volgen, mag men verwachten dat zij even lang werken: de aanwezigheidstijd bij co-assistenten gedurende hun stage interne geneeskunde en chirurgie blijkt tussen de vijftig en achtentachtig uur te zitten. Dit betekent dat men 10 tot 13 uur per dag werkt, afgezien van de zogenaamde beschikbaarheidsdiensten.

Dat er zo nu en dan extrema werkdagen worden gedraaid bewijzen Bergmans' ervaringen, opgedaan in zijn afgelopen chirurgie-stage: „Het overkomt je wel eens dat je een hele dag hebt gewerkt en vervolgens een beschikbaarheidsdienst moet draaien, wat betekent dat je de hele nacht staat te opereren en pas om half vijf in je bed ligt. Om zeven uur gaat de wekker al weer af, want om half acht moet je de zaalvisite bij-

Paul Bergmans.

wonen”. Die mag je niet missen, vinden klinici, maar ook Bergmans, want dat zou betekenen dat je een dagdeel mist en, zegt Bergmans: „Wat je een maal mist gedurende je opleiding haal je niet meer in”. Hilwig loopt momenteel zijn huisarts-stage en beleeft voor wat zijn werkdagen betreft gouden tijden: „Van 's morgens kwart over acht tot half elf spreekuur, daarna koffieleuten tot elf en vervolgens samen met mijn stagebegeleider op huisbezoek. In de praktijk betekent dit dat ik tussen één uur en half twee klaar ben met werken en vervolgens de rest van mijn dag aan studie kan besteden”.

Hilwig is de mening toegedaan dat er voor co-assistenten arbeidsbeschermende maatregelen zouden moeten komen, waarop men terug kan vallen indien extreem lange werkdagen regelmatig moeten worden gedraaid: „Je zou net als vrachtwagenchauffeurs maar een maximum aantal uren 'op de weg' mogen zitten”. Onderwijsreglementen op sommige medische faculteiten bevatten bepalingen over het maximum aantal werkuren van co-assistenten, maar de meeste van deze reglementen voldoen echter niet aan de Arbeidswet. In de praktijk betekent dit dan ook gewoon dat zo lang de in 1981, door de ministers van Onderwijs en Wetenschappen en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, opgestelde Beleidsnota Stages geen uitwerking krijgt, de co-assistenten in het kader van hun socialisatieproces (en niets anders dan dat!) lange werktijden zullen blijven houden.

Walter van Bree

Wil je meer weten over de activiteiten van het Maastrichtse Ko-Beraad en/of wil je in aanmerking komen voor toezending van het KR-periodiek „KOZIJN”, dan kun je contact opnemen met Paul Bergmans (043-16853) of Marcel Hilwig (043-473226).

Ekonomisten gaan hun wetenschap verfrissen

„Het zou een ramp zijn voor onze studenten als wij hier gaan roepen dat we een heel ander type economen afleveren. Als je iets anders wil met de opleiding, dan moet je zeker weten dat daar vertrouwen in is, zodat een personeelschef die een econoom zoekt, bij voorbaat weet dat het goed is wat er in Maastricht gebeurt. Daarom moet je uitkijken als je met een nieuwe vlag gaat wapperen, maar dat neemt niet weg dat je kunt schuiven met de lading die erdoor gedekt wordt”.

Piet Keizer, de eerste man die door Albada werd binnengehaald voor de opbouw van het onderwijsprogramma van de economische faculteit, zal niet de geschiedenis ingaan als de man die het economie-onderwijs radikaal overhoop haalde. Naar zijn oordeel is een vrij traditioneel propedeuse-programma opgesteld en ook voor de rest van de studie is een onderwijspakket te verwachten dat niet wezenlijk verschilt van de andere faculteiten. „Ons programma is wat de vakonderdelen betreft helemaal te vergelijken met wat elders wordt geboden. Dat kan ook moeilijk anders, want je moet nu eenmaal voldoen aan de normale eisen die aan de propedeuse gesteld zijn. Alleen duwt ons onderwijssysteem je in een bepaalde richting. Je moet onderwerpen bedenken waarin de diverse vakonderdelen op originele wijze met elkaar in verband worden gebracht.” De herbezinning op de economiestudie, die daarvoor nodig was, is door Keizer samengevat in vijf punten, die aangeven in hoeverre de Maastrichtse opleiding zich ontdaan heeft van modieuze trends en vastgeroeste tradities in de langer bestaande opleidingen. „Dat is het oordeel van een beginnende organisatie, waarin je nog niet met gevestigde belangen te maken hebt. Op andere plaatsen is het veel moeilijker om iets te veranderen.” Keizer is net als Albada trouwens een voorstander van het nauwer betrekken van gedrags- en maatschappijwetenschappen in de economie-opleiding. Zijn proefschrift, waarop hij in Groningen is gepromoveerd bij de Galan en Kuipers, getuigt van die belangstelling: in „Inflatie als politiek-economisch verschijnsel” bestudeerde hij de invloed van sociologische variabelen op economische processen en de ontwikkelingen in de nieuwe politieke economie. Volgens Keizer hebben de mensen behoeften die niet door de economie worden verklaard. Behoeften worden als gegeven beschouwd, evenals de schaarse middelen. Economisch handelen wordt dan gezien als het streven naar een maximale behoeftebevrediging. Keizer vindt dat (neo-klassieke) postulaat te eng: „Het heeft te weinig oog voor de sociologische en psychologische aspecten die een rol spelen bij het verklaren van economisch gedrag. Het secularisatieproces en de veranderende politieke voorkeur of het overheidsgedrag zijn daar voorbeelden van. We moeten de grenzen van het vak beter zichtbaar maken en niet aarzelen zo nu en dan stappen te zetten op sociologisch terrein.”

Een ander bezwaar tegen de neo-klassiek georiënteerde wetenschapsbeoefening is voor Keizer de grote aandacht voor de kwantitatieve benadering van het economisch proces. De formalisering van begrippen heeft geleid tot het ontstaan

van de economische, op zich een nuttige zaak, maar als er teveel waarde aan kwantificering wordt gehecht, verliezen we de economie uit het oog, vreest Keizer. Dat betekent niet dat Maastrichtse studenten geen kwantitatieve methoden bijgebracht krijgen: „We proberen de elementen van de kwantitatieve methoden in het onderwijs te integreren, zodat de studenten leren op welke momenten het nuttig is die methoden te hanteren. We leggen daarom steeds een band tussen de practica wiskunde en statistiek en de toepassing daarvan.”

In het onderwijs zoals dat in Maastricht verzorgd wordt kunnen economen niet uit de voeten met de traditionele scheiding tussen de algemene economie en de bedrijfs-economie. Dat de faculteit deze twee onderdelen nader tot elkaar wil brengen, is eerder in dit blad al door Albada verkondigd. Keizer: „De specialisatie is nuttig geweest, maar ze is zo ver doorgedreven, dat de twee zich nauwelijks nog met elkaar bemoeien. Daar willen we iets aan doen. Als in de planningsgroepen bij het opstellen van de blokboeken vaak vlakken worden ontdekt, grijpen we die aan. Zo voorkom je dat een algemeen econoom bijvoorbeeld het marktmechanisme alleen in algemene zin kan beschrijven, terwijl een bedrijfseconoom niet dat mechanisme wil kennen, maar de manier waarop hij de vrije markt en de volledige mededinging kan omzeilen.”

De bedrijfseconomie heeft zich volgens Keizer ook tezeer opgesplitst in specialisaties, zoals accounting, financieringen en belegging, organisatie en marketing. Ook daar is integratie geboden, vindt hij. „Een bedrijfsconoom moet die onderdelen in onderlinge samenhang zien, als hij het proces in de onderneming in de gaten wil houden. Voor ons heeft dat geleid tot het centraal stellen van het vak „planning en beheersing”, met als belangrijkste instrument de planningscyclus. Dat geeft aan dat je in ieder bedrijf het proces moet sturen op langere en kortere termijn door de feitelijke gang van zaken steeds te vergelijken met de gestelde doelen en nodig bij te sturen. De onderdelen van de problemen die de studenten krijgen voorgeschoteld, proberen we steeds te plaatsen in de context van de hele onderneming.”

Als laatste punt noemt Keizer de scheiding die zich binnen de algemene economie voltrokken heeft tussen het bestuderen van het micro- en het macro-niveau. Maar in de literatuur van de laatste vijftien jaar is een duidelijke tendens waar te nemen naar een micro-economische fundering van macro-economische begrippen. „Het is nog een vrij abstracte discussie, maar iedereen voelt op zijn klompen aan dat het een heel belangrijke zaak is. Bij het opstellen van een macro-economi-

Dr. Piet Keizer.

sche theorie moet je je realiseren dat de aggregaten, wier gedrag moet worden verklaard, altijd bestaan uit individuen. Je moet altijd teruggaan naar het individu en kijken wat voor consequenties zijn gedrag heeft op geaggregeerd niveau.”

De zes blokboeken, die keurig op tijd bij de drukker lagen, getuigen van de geïntegreerde aanpak die de faculteit voorstaat. De werking van een markteconomie na het introductieblok volgen onder meer „Productie”, „De werking van een markt”, „Geld” en „Besturing”. Tussendoor volgt de student practi-

ca wiskunde, statistiek, boekhouden en computergebruik. Voor de laatste heeft de faculteit tien microcomputers aangeschaft. Tussendoor volgt een blok drie en vier staat een een simuleringsprogramma „De Wereldhandel” op programma.

Jacques Herraets

Presentatie verenigingen tijdens Voorlichtingsdagen RL

Op vrijdag 9 en zaterdag 17 november a.s. worden – je hebt dat in de vorige Observant al kunnen lezen – de jaarlijkse abiturientendagen aan de RL georganiseerd. De dagen worden bezocht door a.s. studenten die erover denken in Maastricht te komen studeren. Op 9 november worden inlichtingen verstrekt over geneeskunde (op Randwijk) en gezondheidswetenschappen (in het Hoofdgebouw). Op zaterdag 17 november is de beurt aan Nederlands recht (in de Nieuwenhof) en economie (Hoofdgebouw).

Studenten- en studieverenigingen, universitaire groeperingen en organisaties, die deze potentiële RL-studenten nu al over hun bestaan, hun doelstellingen en activiteiten willen informeren kunnen dit doen door schriftelijk informatiemateriaal in de vorm van folders of brochures beschikbaar te stellen. Dit materiaal zal tijdens de voorlichtingsdagen door de standhouders van de

dienst Studentenzaken onder belangstellenden worden verspreid. Heb je geen folders over jouw organisatie, maak dan een A-4tje tekst, waarin je naam, contactadres en doelstellingen omschrijft en bezorg dat in een voldoende oplage bij de dienst Studentenzaken.

Anders dan dit tot nu toe het geval is geweest zullen er dit jaar dus geen stands van studentenverenigingen

tijdens de voorlichtingsdagen worden ingericht. Door de contactcommissie Voorlichtingsdagen RL is voor gekozen de deelname aan de infomarkt tijdens deze voorlichtingsdagen te beperken tot faculteit en re en universitaire aangelegenheden als onderwijsbureaus, curriculum doctumcommissies, studietendekanaat, studie-informatiecommissie. Daarbij gold als overweging dat organisaties als bovengenoemd de moeite en bovendien meer doeltreffendheid aan bod zullen komen tijdens de introductiemarkt(en) die aan het begin van elk academisch jaar georganiseerd wor(d)(en).

Boeken op het gebied van GENEESKUNDE
Boeken op het gebied van RECHT!

U vindt ze bij:

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoestraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 51978*

literatuur
en politiek

Onderzoekresultaten worden vaak achtergehouden

Het geheim van de professor

„Kun je zeggen dat wetenschap openbaar is, althans in beginsel hoort te zijn, en tegelijk vinden dat geheimhouding niet alleen geoorloofd kan zijn, maar soms zelfs te verkiezen boven openbaarmaking?” Dit vroeg dr. E. van Spiegel, directeur-generaal voor Wetenschapsbeleid van het ministerie van O & W, zich vorige week af in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. Hij sprak daar het openingswoord uit van het symposium „Openbaarheid in de wetenschap”. Geen materie voor zwart-wit benaderingen en pasklare oplossingen, meende Van Spiegel: „Het is dan ook goed mogelijk, dat we straks met meer vragen naar huis gaan dan waarmee we zijn gekomen”. Een echt symposium dus. Maar met een voorzitter in een olijke bui: „J.W. Bosboom, televisie-journalist”.

Historische woorden

Een anecdote. Tijdens het Twaalfjarig Bestand, de wapenstilstand tussen Nederland en Spanje, was er een keer een ontmoeting tussen Maurits en Spinola, de Genuese veldheer in dienst van de Spanjoelen. Ze spraken dan wel met elkaar, maar vrienden waren het natuurlijk nog allesbehalve. Nu wil het geval dat Maurits juist iets sensationeel nieuws in handen had gekregen. Hans Lipperhey, een brilleslijper uit Middelburg, had een apparaat uitgevonden, waarmee je het verre dichterbij kon halen. Een verrekijker. Maurits was zo verrukt over deze nieuwheid, dat hij het ding aan Spinola gaf en zei: „Moet u toch eens hierdoor kijken”. Spinola keek en zag, tot zijn grote schrik, zijn leger, dat steenworpen verderop verschanst lag, als het ware op het puntje van zijn neus zitten. „Maar dit is verschrikkelijk!” riep hij uit: „Nu zullen wij elke oorlog met u verliezen”. De kleine Frederik Hendrik, die in een hoekje van het vertrek zat te spelen, moet toen de historische woorden hebben gesproken: „Wij beloven u dat wij er niet mee zullen schieten”.

Dit verhaal werd verteld door professor H.G. van Bueren, voorzitter van de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid. Wat hij ermee wilde zeggen, is dit: dank zij de openheid van Maurits - hij liet immers een uitvinding van groot militair belang zien aan zijn grootste vijand (die overigens zelf niet leek te begrijpen dat hij daarmee zijn voordeel kon doen) - dank zij deze openheid kreeg de telescoop grote bekendheid in heel Europa en kon iemand als Galilei er bijvoorbeeld de manen van Jupiter mee ontdekken. Kortom: de wetenschap is zeer gebaat bij openbaarheid. Sterker nog: wetenschap kan niet bloeien zonder openbaarheid. Dat was ook de titel van zijn inleiding.

„Wetenschap leeft en groeit bij de gratie van onderlinge kritiek”, zei Van Bueren: „Waar die ontbreekt doordat de resultaten geheim zijn of doordat kritiek politiek verboden is, treedt onherroepelijk kwaliteitsvermindering op”.

Onderzoekers die bij geheimhouding zijn betrokken, die dus geen onafhankelijke toetsing willen of kunnen toestaan, komen meer en meer buiten het wetenschappelijk circuit te staan: ze worden niet meer uitgenodigd voor congressen, krijgen geen „preprints” meer toegezonden, enzovoort.

Het idee dat je door openbaarheid meer zult verliezen aan de concurrentie dan winnen, vond Van Bueren dan ook pertinent onjuist. Openbaarheid van kennis bevoor-

dert juist de snelheid van de groei en de kwaliteit van die kennis”.

Het bovenstaande geldt, aldus Van Bueren, met name voor de soort wetenschap „die onderdeel is van de „main stream” van kennisvermeerdering”, de wetenschap die „een algemene impact” heeft. Maar ook de wetenschap die op zeer bepaalde en, om verschillende redenen, beschermde toepassingen is gericht, heeft uiteindelijk van geheimhouding te lijden.

„Kortom”, besloot Van Bueren zijn inleiding: „het komt mij voor dat geheimhouding van de tweede soort van onderzoek misschien op korte termijn wel voordelig, maar in werkelijk belangrijke gevallen op langere termijn ook weer nadelig werkt - voor producent en consument als voor de wetenschap”.

Onheilsbode

Niemand zal willen loochenen dat openbaarheid in de wetenschap een hoog iets is, dat niet aflatend moet worden nagestreefd, maar het mag wel gezegd dat de woorden van Van Bueren typisch de woorden van een voorzitter van een adviesraad waren. Een heel wat voorzichtiger geluid lieten de mannen horen die zelf wetenschappelijk onderzoek doen. De Leidse antropoloog A.J.F. Köbben, directeur van het Centrum voor Onderzoek van Maatschappelijke Tegenstellingen, begon met op te merken dat er in de wetenschap sprake is van rivaliserende waarden - waarden die alle legitiem zijn, maar niettemin tegenstrijdige eisen stellen. Tegenover de waarde „openbaarheid” staan, vooral in de sociale wetenschappen, twee andere waarden: de privacy van de onderzochte personen en de belangen van de laag in de samenleving waarvan die personen deel uitmaken.

De eerste waarde - Köbben sprak niet van „privacy”, maar van „privvacy” - vond hij niet een waarde die in alle gevallen voorrang verdient. Hij haalde het voorbeeld aan van een student van hem, die onderzoek verrichtte bij een „militante groep”. Op een avond belde de student Köbben op: de groep was van plan de volgende morgen het stadhuis te gaan bezetten, wist hij, en wat moest hij nu doen? De privacy van de onderzochte personen respecteren? Of het stadhuis belen? Köbben: „Ik werk al jaren in een omgeving waar aan de lopende band iets wordt bezet; ik heb mijn student dan ook gezegd dat hij rustig kon gaan slapen”. Maar een paar weken later belde de student weer op, nu in het holst van de nacht: de militante groep was dit keer van zins een gebouw met mensen erin op te blazen! Wat nu gedaan? „Bel de politie, joh!” was toen het antwoord van Köbben.

Wanneer je de tweede waarde, de belangen van een bepaalde groep in de samenleving, niet laat prevaleren boven de waarde van openbaarheid, kan er gevaar voor stigmatisering van de onderzochte groep dreigen. Een voorbeeld. Tijdens een onderzoek naar ziekteverzuim kwam aan het licht dat in een bepaalde groep mensen de volgende overlevingsstrategie, zoals Köbben het noemde, werd gevolgd: de moeder meldde zich ziek om op de kinderen te kunnen letten; na verloop van tijd, wanneer het verzuim consequenties zou kunnen gaan krijgen, ging de vrouw weer aan het werk en meldde de man zich ziek. Zo ging dat om en om. Als je nu zoiets openbaar maakte en erbij zei tot welke groep ze behoorden, zou dat voor de groep als geheel niet haar kansen op de arbeidsmarkt verminderen?

„Er is een mode van de absolute waarde”, zei Köbben. De een zegt: openbaarheid vóór alles; de ander vindt: de belangen van de onderzochte groep zijn heilig. Dat is de eenvoudigste oplossing, aldus Köbben: „Je hoeft niet meer te wikken en wegen; je hoeft niet meer te denken”. Hij zelf zocht de oplossing in *zorgvuldigheid*.

Dat nam niet weg dat Köbben pas in extreme omstandigheden bepaalde sociale feiten achterhield. In beginsel koos hij voor openbaarheid. „Ik verlies krediet - en ook de wetenschap verliest krediet - als ik versluier, als men erachter komt dat ik zaken verheimelijik. Dat is een opportunistische reden om voor openbaarheid te kiezen”, aldus Köbben: „Maar er is ook een principiële reden om te zeggen: „als het even kan, openbaarheid”. We moeten in de wetenschap ideologieën te boven komen. Het gaat er niet om dingen te zeggen die de mensen graag willen horen. Ik zie mijzelf als een onheilsbode, als bringer van onheilsboodschappen. Als ik dat niet doe, heeft mijn bestaan - althans mijn bestaan als wetenschapper - geen zin”.

Fraai slaapmiddel

Köbben sprak van zorgvuldigheid; de Amsterdamse emeritus hoogleeraar psychofysiologie P. Visser noemde het woord *voorzichtigheid*. De praktiserende arts zit met een groot probleem, volgens Visser: „Hoe moet hij de patiënt duidelijk maken wat hem of haar mankeert?” Een vaak gehoord verwijt is dat de arts daar maar weinig in slaagt. De hoeveelheid thans beschikbare wetenschappelijke kennis is voor een enkeling, zoals de praktiserende arts, volstrekt niet meer te overzien, aldus Visser. En dat staat een eenvoudige uitleg in de weg. Bij

Visser drong zich nu een pikante vraag op: „Wordt door het snel bekend worden van nog meer wetenschappelijke gegevens die afstand (tussen onderzoek op het niveau van cellen en de verklaringen op het niveau van menselijke gedragingen, avi) verkleind, of neemt de verwarring - met alle schadelijke gevolgen van dien - nog toe?”

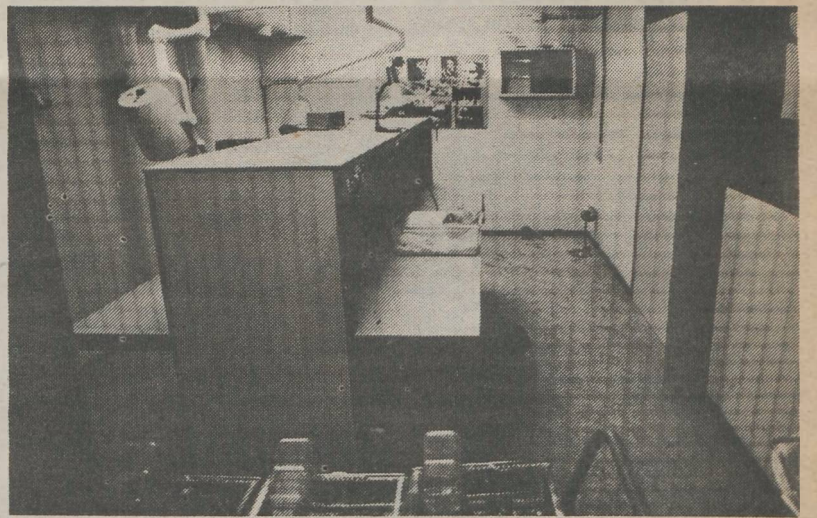
Bij het snel openbaar maken van wetenschappelijke gegevens bestaat er in de ogen van Visser een groot gevaar: resultaten van onderzoek dat nog in volle ontwikkeling is, worden niet zelden gepresenteerd als min of meer vaststaand. Daarom is voorzichtigheid geboden.

Als voorbeeld gaf Visser de „Halcion-affaire”. „Halcion is het meest effectieve, en wellicht fraaiste slaapmiddel uit de gehele reeks van benzodiazepinen. Het werd echter enkele jaren geleden het slachtoffer van de gevolgen van openbaarmaking rond de nevenwerkingen die bij alle benzodiazepinen voorkomen”, zei hij: „Halcion is een preparaat dat snel in het lichaam wordt opgenomen, maar dat ook, chemisch gesproken, snel weer uit de bloedcirculatie verdwijnt. Vermoedelijk betekent dit ook dat er een

het goed en verantwoord opgezette onderzoek dient te worden gepubliceerd in de zuiver wetenschappelijke tijdschriften, die gelezen worden door mensen die het werk kunnen beoordelen en als forum fungeren. Fase drie: als de wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie voldoende zijn getoetst en aangetoond, kan publicatie in algemeen toegankelijke tijdschriften plaatsvinden.

Kwinkslagen

Zo'n drietrapsraket lukt nooit, was de reactie Vissers ondervrager, professor J. van Es van „Medisch Contact”. Men kan wetenschappelijke publicaties nooit verre houden van „journalisten en lekenpers”. Met andere woorden: al ben je van mening dat in sommige gevallen geheimhouding gewenst is, dan nog zit je met het probleem dat zo iets helemaal niet gemakkelijk gaat in onze „informatiesamenleving”. Dat mag Van Bueren tot troost zijn. Wat Van Bueren echter zeer zal verontrusten, is een geluid dat óók op dit symposium kon worden gehoord: het geluid van rinkelende munten. Wat te denken van de

extreem korte werkingsperiode in het centrale zenuwstelsel is. De zeer sterke werking en het snelle verdwijnen kunnen op zich een verklaring vormen voor een aantal nevenverschijnselen die bij sommige patiënten optraden. Kunnen, het is niet onomstotelijk aangetoond. De televisie maakte zich van deze verschijnselen meester en er werden zelfs patiënten op het scherm zichtbaar en hoorbaar gemaakt, zodat ieder zich een beeld kon vormen van de verschijnselen”.

Deze openbaarmaking door de massamedia van al dan niet vermeende bijverschijnselen van Halcion hebben ertoe geleid dat het middel uit de circulatie werd genomen. Ten onrechte, meende Visser, want in zeer veel landen wordt Halcion wél gebruikt en met goede resultaten ook. Visser stelde voor om, ter vermindering van dit soort gebeurtenissen, het openbaarmaken van medisch-wetenschappelijke informatie in drie fasen te doen verlopen. Fase één: in het stadium van de onderzoeksplannen moet men de informatie beperken tot de eigen kring van onderzoekers. Fase twee:

woorden van ir. R. de Bruine, directeur Algemeen Technologiebeleid van het Ministerie van Economische Zaken?

„Vooral de economische betekenis van wetenschappelijk onderzoek en de resultaten daarvan krijgt zowel op nationaal niveau als op ondernemingsniveau steeds meer gewicht. Zowel tijdelijke geheimhouding als tijdige bescherming van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek kunnen onze economische positie versterken”.

Gelukkig was er ook nog voorzitter Bosboom, die de ene kwinkslag na de andere verkocht. Een kleine bloemlezing: „De SER - Sociaal Economische Raad, voor wie niet heeft doorgeleerd”. (Vlak voor de lunchpauze:) „Kunt u kort zijn, want hiernaast is iemand bezig 200 kroketten warm te houden; die man is in moeilijkheden”. (Vlak na de lunchpauze:) „Ik moet beginnen met een minder prettige mededeling: de bestuurder van de auto met het kenteken JX-86-YF heeft zijn licht laten branden. Het gaat vanzelf uit, staat hier op het papiertje”.

Ad van Itersen

Rechtsgeleerdheid

Dinsdag 16 oktober om 15.00 uur verzorgt prof. dr. W. Drijhuis een lezing in het kader van het blok Wieg/Graf met als titel: Economische aspecten van de crisis van de Verzorgingsstaat. De lezing vindt plaats in de kollegezaal.

Woensdag 17 oktober om 14.00 uur vergadert de Fakulteitsraad in de praktijkruimte.

Vrijdag 19 oktober om 15.00 uur vindt in de kollegezaal het laatste responsiekollege van Wieg/Graf plaats (hoofdstuk 6).

Donderdag 25 oktober om 15.00 uur is de blokopening van 1.2. in de kollegezaal. Aansluitend geeft Kees Waaldijk (w.m. staats- en bestuursrecht) een hoorcollege getiteld: Wat heet regelgeving?

Bij de postvakjes van studenten zijn ook postvakjes aangebracht voor de studentenverenigingen en Carabas.

Economie

Blokopening Blok 1.2.

Op maandag 15 oktober vindt de blokopening van blok 1.2. door de blokcoördinator, prof. dr. H. Schreuder, plaats. Plaats: Colledgezaal Nieuwenhof. Tijdstip: 15.30 uur.

De onderwijsactiviteiten die eerder die dag gepland zijn in het kader van blok 1.2., gaan gewoon door.

Promoties

Vrijdag 12 oktober 1984 om 15.00 uur drs. E. Griez en drs. M. van den Hout. Proefschrift: „Carbon dioxide and anxiety: an experimental approach to a clinical claim”. Promotor: prof. dr. M. Richartz en prof. dr. J. Bremer.

Vrijdag 26 oktober 1984 om 16.00 uur drs. M. de Baets. Proefschrift: „Autoimmunity to cell surface receptors”. Promotor: prof. dr. P. van Breda-Vriesman.

Algemeen

PAOG-cursus

Het bureau PAOG Maastricht organiseert in samenwerking met de capaciteitsgroepen Epidemiologie en Medische Informatica & Statistiek van de Rijksuniversiteit Limburg op 21 en 22 november 1984 een nascholingscursus voor specialisten, huisartsen, sociaal-geenescundigen en andere belangstellenden:

Doelstellingen en Vormen van Epidemiologisch Onderzoek

De cursus wordt gehouden in Hotel Maastricht te Maastricht. Nadere inlichtingen kunnen worden verstrekt door het PAOG-bureau te Maastricht, tel. 043-888294 of 888289.

Barnaby en Boeker in Maastricht over „alternatieve defensie?”

Het VUSA-centrum (Vrije Universiteit en Samenleving) organiseert in Maastricht een cursus over de vragen naar een andere defensie. Alle aandacht is de laatste jaren gericht geweest op de kernwapens. De plaatsing van de kruisraketten heeft de gemoederen danig bezig gehouden. Toch gaan de gesprekken steeds over een onderdeel van het defensiebeleid.

In deze VUSA-cursus wordt het veiligheidsbeleid aan de orde gesteld. Is onze defensie nog defensief te noemen?

Velen zijn er van overtuigd dat de ontwikkelingen van wapensystemen in een onhoudbare situatie brengen. Wat zijn de mogelijkheden van een andere, echt defensieve defensie?

Op twee avonden gaat prof. dr. Frank Barnaby met de cursisten in gesprek over deze problematiek. Op de derde avond stelt prof. dr. Egbert Boeker de politieke en militaire uitvoerbaarheid aan de orde.

Barnaby heeft vooral bekendheid verworven als directeur van het Internationale Instituut voor Vredesvraagstukken in Stockholm (SI-PRI). Boeker is theoretisch natuurkundige en sinds 1978 voorzitter van het Nederlandse „Overlegorgaan tegen de kernbepanning”. De avonden worden gehouden in het Hoofdgebouw van de Rijksuniversiteit Limburg, Tongersstraat 53, op de maandagavonden 29 oktober, 5 en 12 november. Aanvang 19.45 uur.

Gastheer en gespreksleiding: Pim Ligthoet. Kosten f 35,-; studenten f 22,-.

Inlichtingen en opgave bij: VUSA-centrum, telefoon 020-5482674 (b.g.g. 020-5483713) bij voorkeur op werkdagen tussen half tien en half twee. Of bij Tafelstraat 13, telefoon 043-15651.

Audities N.S.K.

Het Nederlands Studenten Kamerkoor, dat komend seizoen haar elfde jaar ingaat, is anders van opzet dan andere studenten koren. Ieder jaar opnieuw wordt een koor samengesteld aan de hand van audities, gehouden in de meeste studentensteden. Er wordt tijdens deze auditie gekeken naar de kwaliteiten van de koorleden, o.a. of ze beschikken over een goede stem, een geïntenseerd gevoel hebben voor ritme en vaardigheden zoals goed intoneren en van blad kunnen lezen.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij Dolf Weverink, tel. 020-682436.

De auditie in Maastricht wordt op 9 november 19.00-21.00 uur in de aula van de universiteit Tongersstraat 53 gehouden.

Eindhoven: 30 oktober 19.00-21.00 uur, Auditorium TH Den Dolech 2.

Nijmegen: 1 november 19.00-21.00 uur, Studentenkerk Prof. van Welicstraat 1.

Groningen: 2 november 19.00-21.00 uur, Bijgebouw Sted. Cons. Noorderbuitensingel 11.

Utrecht: 3 november 10.00-13.00 uur, Cantoraat Oude Gracht 114.

Delft: 8 november 18.00-21.00 uur, Muzisch Centrum Nieuwelaan 76.

Amsterdam: 14 november 19.00-21.00 uur, C.R.E.A. gebouw 2 Grimburgwal 10.

Leiden: 17 november 11.00-14.00 uur, L.A.K. Cleveringaplaats 1.

Belangenvereniging Basisartsen

In de afgelopen lente is in Utrecht de Landelijke Belangenbehartigingsvereniging voor Basisartsen opgericht. Uitgangspunt voor de oprichting was met name de toegenomen werkloosheid onder de artsen. Met aan de ene kant nauwelijks doorstroming van de universiteiten naar de beroepsopleidingen (2 plaatsen chirurgie landelijk?) en aan de andere kant verschrikkelijk lange werktijden bij de artsen en specialisten die wel een baan hebben.

De vereniging was vooral bedoeld voor basisartsen en artsen in opleiding, maar staat ook open voor studenten die al dan niet al met de co-schappen bezig zijn.

Teneinde enige verbetering te krijgen in de huidige situatie is het van groot belang dat deze organisatie (De L.B.B. dus) een grote achterban krijgt. Voor meer informatie hierover kun je terecht bij de contactpersoon Maastricht: P.H.G. Engelen, Akersteenweg 120, 6211 SB Maastricht, 043-617690.

Kinderopvang

Crèche 'I Ravelijntje, ooit opgericht door ouders werkzaam op studierend bij de RL, zou graag meer inzicht willen hebben in de te verwachten toeloop in het studiejaar 1984/1985.

Mensen die een kind verwachten en mensen met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar en die overwegen van de crèche gebruik te maken, verzoeken wij dit aan ons mee te delen.

Voor inlichtingen en opgaven kunt u zich wenden tot:

Elly v.d. Schaft, 04457-1450 's middags Marlies Volkers, 043-475482 na 17.30 uur Els Boshuizen, Randwijck 616100-335

Bij hen kunt u ook een informatieboekje aanvragen. Het normale inlichtingnummer (043-473460) is met ingang van 1 oktober tijdelijk buiten werking i.v.m. een spoedig verwachte gezinsuitbreiding.

Wie zelf geen behoefte (meer) heeft aan kinderopvang maar ons zou willen steunen, denk eens aan ons als u de zolder of de garage opruimt. Er zijn allerlei dingen die we altijd kunnen gebruiken: bedjes, deugdelijk en degelijk baby- en peuterspeelgoed, fietsjes en steppen, verkleedkleren etc.

Mocht u ons financieel willen steunen, ons gironummer is 4010297, t.g.v. Stichting Kinderopvang RL.

Radboudstichting

Prijsvraag bij gelegenheid van het tachtigjarig bestaan van de Radboudstichting Wetenschappelijk Onderwijsfonds.

1. Gevraagd wordt een korte verhandeling die voldoet aan een van de drie volgende omschrijvingen.

a. Een schets van een christelijke antropologie met bijzondere aandacht voor de problematiek van vrijheid en macht. Aanbevolen wordt aan te knopen bij ideeën die te dien aanzien ontwikkeld zijn door schrijvers als Blondel, Maritain, Marcel, Guardini, Karl Rahner, Mounier en Ricoeur.

b. Een kritische bespreking van de ideeën die door een of meer van de genoemde auteurs ontwikkeld zijn met betrekking tot een christelijke antropologie en, in het kader daarvan, de problematiek van vrijheid en macht.

c. Een kritische analyse - mede in het licht van de recente ontwikkelingen van de

fysiologie - van de door F.J.J. Buytendijk geponeerde stelling dat de menselijke fysiologie principieel verschilt van de dierlijke fysiologie (cf. F.J.J. Buytendijk, Prolegomena van een antropologische fysiologie, 1965, blz. 21, 34 et passim), alsmede van de instemmende en afwijzende reacties die zij heeft opgeroepen. Buytendijks concept van een antropologische fysiologie heeft weinig navolging gevonden noch tot een heroriëntering van de fysiologie geleid; in feite hebben fysiologie en geneeskunde zich langs de door Buytendijks bekritiseerde lijnen verder ontwikkeld. Het wordt op prijs gesteld indien bij de analyse ook de vraag betrokken wordt waarom de denkbeelden van Buytendijk weinig of geen ingang gevonden hebben of konden vinden.

2. De verhandelingen dienen gesteld te zijn in de Nederlandse taal en een omvang te hebben van ca. 10.000 woorden (niet minder dan 8.000 en niet meer dan 12.000 woorden).

3. Deelneming aan deze prijsvraag staat open voor iedereen die op de sluitingsdatum de leeftijd van 35 jaar nog niet heeft bereikt.

4. De inzendingen zullen worden beoordeeld door een jury, aan te wijzen door de Raad van Advies voor de Bijzondere Leerstoelen van de Radboudstichting.

5. De deelnemers krijgen bericht van de uitslag, die in het voorjaar van 1986 bekend zal worden gemaakt.

6. Er worden 3 prijzen uitgelooft: groot f 2.500,-, f 1.500,- en f 1.000,-. Tevens zal de Radboudstichting, desgewenst, behulpzaam zijn bij het publiceren van de bekoorde verhandelingen. Het auteursrecht blijft bij de schrijver berusten.

7. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de jury.

8. Door deelneming aan deze prijsvraag verklaart men zich akkoord met de voorwaarden van dit reglement en met de uitspraak van de jury, waartegen geen beroep mogelijk zal zijn.

9. De uiterste datum van inzending is 1 november 1985.

10. De inzendingen moeten worden ingediend onder een motto en vergezeld zijn van een gesloten enveloppe, die dit motto draagt en de naam en het adres van de inzender bevat.

De inzendingen dienen gericht te worden aan Radboudstichting Wetenschappelijk Onderwijsfonds, Postbus 37, 5260 AA Vught.

Verenigingen

Introductie-weekend STA-OP

Mensen die nu aan hun studie beginnen hebben de twijfelachtige eer, in hun studievoortgang bewaakt te worden door de tweefasestructuur van Pais en Deetman.

Het komt erop neer dat jullie niet veel tijd overhouden om met andere dingen bezig te zijn. Een beetje algemene ontwikkeling kan nog net. Vandaar ook dat wij een weekend organiseren om jullie bekend te maken met ontwikkelingsproblematiek.

Het programma van het weekend ligt nog niet vast maar zeker is dat we het Prioriteitspel

(jij mag bepalen welk van de omschreven projecten, voor ontwikkelingshulp, gebruikt worden) gaan spelen, dat we een algemeen beleid geven over het ontstaan van de tegengestelde derde wereld - eerste wereld, draaien een film, we brengen een bezoek aan het Afrika-centrum in Cadier en Keer (indien mogelijk), en... en... en we gaan natuurlijk samen koken en samen eten, en iets van avonden maken.

Enthousiast?

Wanneer? Waar? Wie? Hoe? Wat? De datum ligt al vast nl. het weekend van 10/11 november. Plaats ligt bijna vast. Wie: iedereen die belangstelling heeft is welkom, ook mensen die lid van STA-OP zijn.

Een ietwat gedetailleerder programma wordt nog gepubliceerd.

Wil je je nu al vast aanmelden, dan kan dit bij: **Renée Hooijen, Frankenstraat 161, Tel. 626865.**

Studentenvereniging Circumflex organiseert wijnproefavonden

5 dinsdagavonden vanaf 20.00 uur worden verschillende wijngebieden besproken en aspecten die met het proeven te maken hebben nader toegelicht.

Voor de 5 avonden zijn de kosten: f 25,- voor leden en f 30,- voor niet-leden incl. de wijn. Aanvang: dinsdag 30 oktober. Inschrijven vooraf bij CF.

Circumflex organiseert een cursus grafische technieken

VOOR BEGINNELINGEN
Programma: o.a. monotype, droge naald, zuurets.

Cursusduur: 10 lessen op woensdagavond van 20.00 - 22.00 uur.
Kosten: f 60,- leden en f 75,- voor niet-leden. Inschrijven en meer informatie bij CF.

Circumflex

Donderdag 27 september: start jazz-ballet gymzaal Daalhof van 21.00-22.00 uur. Kosten: tot en met december: f 30,- leden; f 45,- niet-leden.

Donderdag 27 september: start volksdansen in het City-Centrum, van 20.30-22.30 uur. Kosten: f 60,- leden; f 75,- niet-leden.

Donderdag 25 oktober: start tekencursus Circumflex-pand, van 20.00-22.00 uur. Kosten: f 45,- voor leden; f 60,- voor niet-leden.

Dinsdag 2 oktober: start stijldansen in dansschool „On beats and bars”, van 21.30-23.00 uur. Kosten: f 70,- voor leden; f 75,- voor niet-leden voor 10 lessen.

Woensdag 24 oktober: start kledifcursus in het City-Centrum, van 22.00-23.30 uur. Kosten: 10 lessen voor f 50,- leden; niet-leden f 65,-.

Zaterdag 13 oktober en zondag 14 oktober: wandelweekend in Luxemburg. GRS. Kosten: f 60,- leden; f 75,- niet-leden (incl. vervoer eten, onderdak).

Video studentenvereniging Circumflex

- ma. 15-10: geen video
- ma. 22-10: Gandhi
- ma. 29-10: Apocalypse Now
- ma. 5-11: Life of Brian
- ma. 12-11: Les uns et les autres
- ma. 19-11: Schatjes
- ma. 26-11: Ordinary people
- ma. 3-12: An officier and a gentleman
- ma. 10-12: 2001, a space Odyssey
- ma. 17-12: Gonc with the wind

DE LOKALE BANK
MET
MONDIAAL KARAKTER

BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

Tafelstraat 13

Wetenschap=slecht?

Onder deze met opzet uitdagende titel start een serie avonden op Tafelstraat 13. Wetenschap lijkt iets groots en onaantastbaars; en slecht te verbinden met normen en waarden als goed en slecht. Ze is immers waardevrij? "Het enige geloof dat mensen verbindt, is het geloof in de wetenschap" (von Weiszäcker). Ondanks of juist dankzij deze algemene aanvaarding zijn er een aantal vragen te stellen. Maakt de gepraktiseerde splitsing tussen feiten en normen en tussen waarneming en waarden het nog mogelijk om de vraag te beantwoorden of vooruitgang van de wetenschap ook vooruitgang voor de mensheid betekent? "Kennis is macht" (F. Bacon), maar in wiens handen is die macht? In wiens belang wordt wat onderzocht? Zijn wetenschappers geworden tot de intellectuele proletariërs aan de lopende band van de wetenschap, die zelf niet zien wat er gebeurt met het produkt dat ze maakten?

Als de vraag naar het "waarom" en "waartoe" niet tijdens het proces zelf aan de orde kan komen, maar vooraf (door de opdrachtgevers of financiers) of achteraf (door de toepassing in de samenleving) beantwoord wordt, betekent dat dan geen vervaemding van de mens die onderzocht?

Dat is dus het nogal ruime kader, waarin deze serie avonden is gezet. Per faculteit wordt wel de vraag toegespijt op een concreet en vaak actueel punt. De eerste keer, dinsdag 23 oktober, is dat het thema "Recht als onrecht". Waar botst het rechtssysteem op eigen en andere opvattingen over wat recht zou moeten zijn. En hoe sta je dan zelf in dat rechtssysteem als jurist.

Deze vraag is voorgelegd aan Jan Willems van de juridische faculteit. Deze zal met name aandacht besteden aan de juridische verwickelingen rond de rakettenplaatsing, t.a.v. racisme-bestrijding en t.a.v. verdovende middelen. Ook de andere drie faculteiten komen in de loop van het jaar aan bod.

AGENDA

Open dinsdagavonden (20.00 uur Tafelstraat 13)

Dinsdag 23 oktober: "Recht als onrecht" m.m.v. Jan Willems, medewerker aan de juridische faculteit. Hiermee opent de jaarserie: "Wetenschap = slecht?" over waarden en normen in het wetenschappelijk bedrijf (zie algemene aankondiging).

20 oktober: toneelgroep "Tafeltheater" speelt met het thema "verlegenheid".

Startavonden groepen (20.00 uur Tafelstraat 13)

Woensdag 17 oktober: ontmoetingsgroep m.m.v. Herman Derickx.

Donderdag 25 oktober: leren "leren", een ontmoeting met de joodse traditie m.m.v. Geert van der Bom en Ronald Knibbe.

Woensdag 24 oktober: literaire salon. Besproken wordt het nieuwste boek van Bernlef, "Hersenschimmen".

Vieringen
Zondag 14 oktober om 11 uur in de crypte van het Elisabeth-huis aan de Abtstraat (2a). Thema: Gelijkenissen (Pim Ligvoet).

Eerstvolgende viering: 28 oktober.

Beurzen

Subsidies European Cultural Foundation

De European Cultural Foundation ECF) die

zich ten doel stelt Europese activiteiten op het terrein van de cultuur, de wetenschappen en het onderwijs te bevorderen, verleent elk jaar subsidie aan organisaties die een multinationalaal project willen opzetten op een van de volgende gebieden: onderwijs, cultuur, milieu, internationale relaties en problemen van de Europese maatschappij. Het project moet gericht zijn op de samenwerking van organisaties van ten minste drie EG-landen. De Stichting stelt uitdrukkelijk dat zij géén zuiver wetenschappelijk onderzoek en géén projecten op het terrein van de bèta-wetenschappen subsidieert en dat zij evenmin beurzen verstrekt. De projecten worden overigens door de ECF niet volledig gefinancierd. De Stichting levert slechts een bijdrage in de kosten. Deze bijdrage kan oplopen tot maximaal f 50.000 per project. Per jaar kan aan ongeveer 50 projecten steun worden verleend. Ieder jaar stelt de Stichting één specifiek aandachtgebied centraal in haar activiteiten. In verband met het Europese jaar voor de muziek zal zij in 1985 vooral projecten op het terrein van de muziek stimuleren. Dit neemt niet weg dat subsidieaanvragen op andere terreinen ook in behandeling worden genomen. Vóór 15 oktober van dit jaar of vóór 15 februari van het volgend jaar kunt u uw aanvraag indienen bij: European Cultural Foundation, General Secretariat Jan van Goyenkade 5, 1075 HN Amsterdam, tel. 020-760222.

12 maanden studeren in Japan

Het Japanse bedrijf YKK (ritssluitingen) stelt per studiejaar één beurs beschikbaar aan een gevorderde student met de Nederlandse nationaliteit om gedurende een jaar in Japan studie te verrichten of onderzoek te doen op sociaal-economisch of technisch gebied. Het onderzoek moet betrekking hebben op actuele problemen en voor beide landen (Nederland en Japan) relevant zijn. De student moet ervoor zorgen dat hij van te voren contacten heeft gelegd met het instituut waaraan hij wil gaan studeren en met een wetenschappelijk medewerker die als mentor wil fungeren. De aanvraag voor de beurs moet voorzien zijn van een duidelijk studie- of onderzoeksprogramma met tijdschema en naam van de mentor. Van de kandidaten wordt verwacht dat zij enige kennis hebben van de Japanse taal. Eventueel kan men een gedeelte van het beursbedrag gebruiken om de taal te leren, hetzij in Nederland hetzij in Japan. Ieder kwartaal moet de bursaal een tussentijds verslag geven van zijn activiteiten en aan het eind van de studieperiode verwacht het YKK een uitgebreid schriftelijk rapport.

De beurs omvat subsidies voor collegegeld en inschrijving, een vliegticket Amsterdam-Tokyo (retour) en een maandelijks toelage. Verzekeringen vallen niet onder het programma. De Centrale Directie Internationale Betrekkingen van het ministerie van O en W beheert de YKK-beurs. Daar kunt u nadere informatie inwinnen. Aanvragen voor een beurs voor het studiejaar 85/86 moeten vóór 1 december 1984 bij de Directie worden ingediend.

Adres: Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, Centrale Directie Internationale Betrekkingen, Postbus 25000, 2700 LZ Zoetermeer, tel. 079-531911.

Beurzen in het kader van de Culturele Verdragen

Een dezer dagen rolt de brochure "Beurzen voor studie in het buitenland 1984-85, van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen van de pers. De brochure, die wordt verzonden naar de bureaus buitenland en de studieadviseurs van alle universiteiten en hogescholen, geeft informatie over beurzen die in het kader van Culturele Verdragen en andere internationale overeenkomsten beschikbaar worden gesteld aan gevorderde universitaire studenten, beeldende kunstenaars en musici. Tot 1 december van dit jaar kunnen deze een aanvraag voor een beurs indienen. N.B. De aanmeldingsprocedure is gewijzigd! Aanvragen van studenten moeten nu worden ingediend bij het Bureau Buitenland van de

eigen universiteit. Kunstenaars kunnen hun verzoek, als voorheen rechtstreeks richten tot de Centrale Directie Internationale Betrekkingen van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

Studie bij het Europees Parlement

Ieder jaar stelt het Europees Parlement 40 beurzen beschikbaar voor onderzoek op het gebied van de Europese Gemeenschap en het Parlement. Deze zogenaamde Robert Schumann-beurzen zijn bedoeld voor afgestudeerden of gevorderde studenten die in principe de nationaliteit van één van de lidstaten van de EG moeten bezitten. Kandidaten moeten een officiële taal van de Gemeenschap volmaakt beheersen en een goede kennis hebben van een van de andere officiële talen. De bursalen verrichten hun studie bij het Europees Parlement onder de verantwoordelijkheid van het Directoraat Generaal Onderzoek en Documentatie in Luxemburg. Zij krijgen de ruimte eigen onderzoek te verrichten of deel te nemen aan een onderzoeksproject van het Directoraat Generaal. Alle mogelijke medewerking wordt verleend om de bursalen terzijde te staan: zij hebben toegang tot de Parlementsbibliotheek, kunnen de plenaire vergaderingen van het Parlement bijwonen en eventueel andere Europese instellingen en organisaties bezoeken. Personen die reeds eerder een stage bij een EG-instelling hebben gelopen komen niet in aanmerking voor een beurs. De beurs wordt voor een periode van een tot drie maanden verleend. Verlenging met nog eens een tot drie maanden is soms mogelijk. De hoogte van het beursbedrag is afhankelijk van eventuele andere inkomsten van de bursaal en is maximaal ongeveer f 1700 per maand. Daarnaast wordt in een eenmalige reiskostenvergoeding van en naar Luxemburg voorzien. Aanvragen dient u voor 15 januari, 15 april of 15 september in te dienen bij: Europees Parlement DG Onderzoek en Documentatie, Europa Centrum, Postbus 1601, 2920 Luxemburg, Groot-Hertogdom Luxemburg.

Libertijn

Keuzevak Sociale Driegeleding

Wederom biedt de Vrije Hogeschool te Driebergen in het studiejaar 1984/85 aan studenten, die verruimende gezichtspunten zoeken voor hun vakstudie, de gelegenheid het keuzevak sociale driegeleding te volgen.

Bestemd voor: Doctoraal-studenten, in het bijzonder in de menswetenschappen.

Docenten: Prof. dr. C.J. Zwart en mr. R. v.d. Plaat.

Doel: Bestudering van het werk van Rudolf Steiner voor de vernieuwing van het sociale leven, bezien vanuit een sociaal-pedagogische invalshoek.

Werkwijze: Een serie weekend-bijeenkomsten en een werkweek in de periode van oktober 1984 tot juni 1985.

Afsluiting: Mondeling tentamen of scriptie.

Studiebelasting: 250 - 300 uur, afhankelijk van literatuur.

Inlichtingen en ev. aanmelding: Vrije Hogeschool, Hoofdstraat 20, 3972 LA Driebergen. Tel. 03438-18044.

Prof. dr. C.J. Zwart. Tel. 03438-15768

Mr. R. v.d. Plaat. Tel. 030-716254

Aan alle geïnteresseerden in antroposofie en geneeskunde

Op dinsdagavond 16 oktober as. om 20.00 uur willen we een ontmoeting mogelijk maken met iedereen in Zuid-Limburg die zich betrokken voelt bij "antroposofie en geneeskunde" vanuit studie en beroep. Die avond willen we met elkaar kijken hoe we ons het komende (studie)jaar kunnen bezighouden met antroposofie in het algemeen en antroposofische geneeskunde in het bijzonder.

We kunnen elkaar vertellen en van elkaar horen waar ieders interesse ligt, hoe we daar mee

bezig zijn en dit jaar mee aan de slag willen. Wij hopen dat het ook een ontmoeting kan zijn tussen (nieuwe) studenten en mensen die hier reeds beroepsmatig mee werken.

Als daar behoefte aan is kunnen er studiegroepjes ontstaan of bestaande groepen vernieuwd worden of andere initiatieven een start vinden. Wat er zal ontstaan hangt af van wat er gewild wordt en de initiatiefkracht van de aanwezigen.

Jaap van de Wal, anatoom/embryoloog (verbonden aan de Rijksuniversiteit Limburg en werkend vanuit de antroposofie) en Henk Reinink, antroposofisch huisarts (in het The-

rapeuticum Raphaël) zullen die avond ook aanwezig zijn.

Voor deze bijeenkomst zullen we te gast zijn bij het Therapeuticum Raphaël, Overwal 2 in Maastricht (vlakbij de oude Servaasbrug en tien minuten lopen van het station). Om de kosten te dekken zal er een kleine vrijwillige bijdrage (ca. f 1,50 p.p.) gevraagd worden.

13 t.m. 19 oktober organiseert de Antroposofische Vereniging een week met de titel "De innerlijke scholingsweg, een week antroposofie in Zuid-Limburg", inlichtingen: 04459-1932 of 045-259489.

ART ATTACK

is een zaak, die gespecialiseerd is in hout en aluminium ijsten voor inlijstingen in alle maten. Het aanbod van aluminium lijsten bestaat uit ruim 60 varianten in velerlei kleuren.

ART ATTACK

heeft een collectie van vele al of niet ingelijste kunstposters en kunstkaarten.

ART ATTACK

is gevestigd: Tongersestraat 12, Maastricht, ☎ 043-51115 en is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

studenten verzekering

PRIJSVERHOGING
GEEN
NBBS
(lid anvr)

Studenten ziektekostenverzekering vanaf 398,- per jaar. Maar ook pakketverzekering: W.A. particulieren + brand en inbraak en ongevallen (inklusief doorlopende reisverzekering) + overlijden. Vanaf 50,-. Voor folder en informatie 071-145757, de NBBS Reiswinkels in 29 steden of via de bon.

graag ontvang ik informatie over de NBBS studentenverzekering.

naam _____
 straat/ nr. _____
 postcode/ plaats _____
 postbus 11054, 2301 EB Leiden frankeren als brief

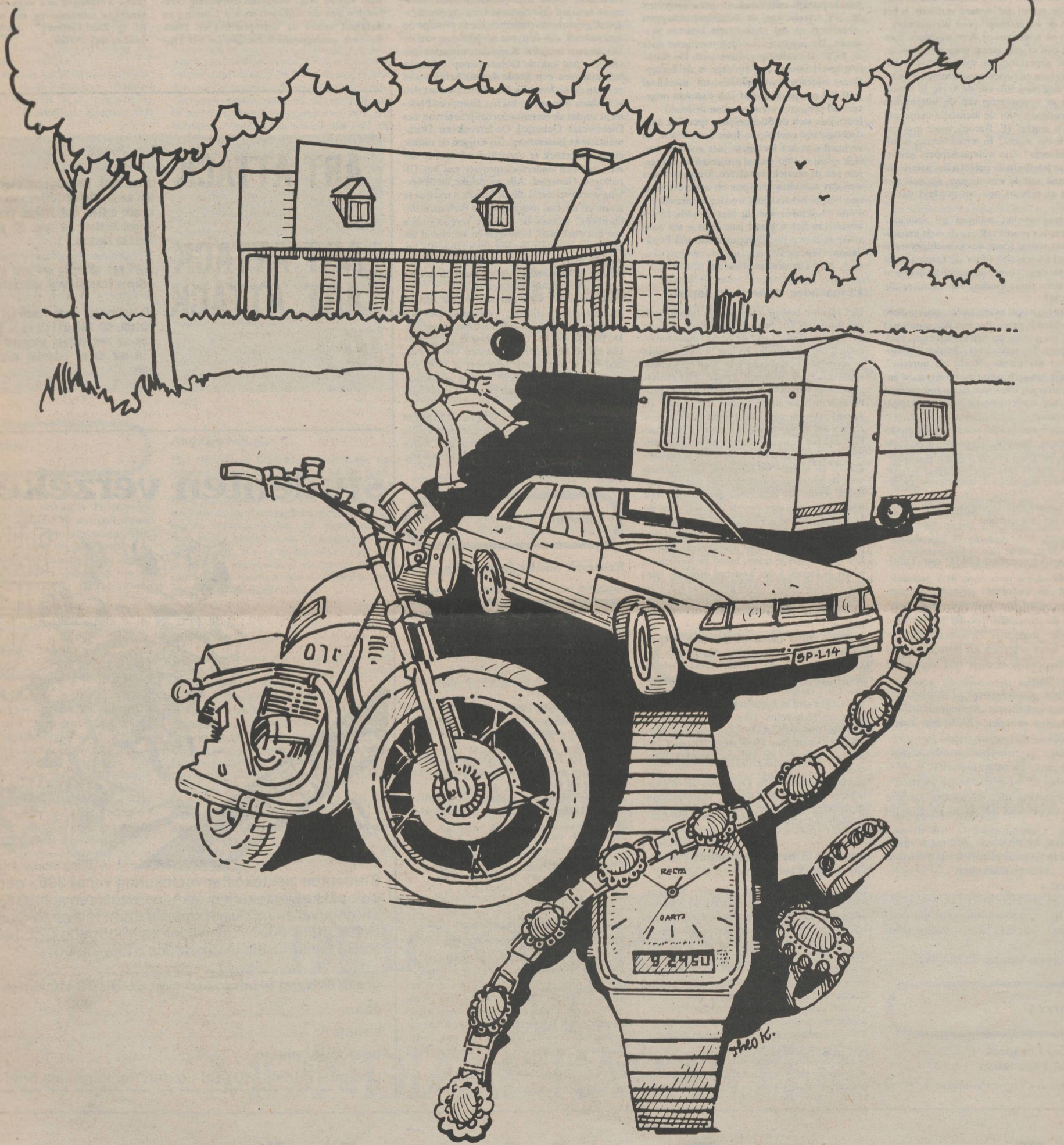
Servaas Boekhandel

De oudste universitaire boekhandel van Maastricht

en ook nog de leukste!

Vrijthof 29
 6211 LE Maastricht
 043-50054/18704

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

spaarbank limburg

HOOFDKANTOOR: Markt 17-18, Maastricht. Tel. 043-841222. DISTRIKTSKANTOOR: Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077 11555. BIJKANTOREN: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier & Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

Afrika Muziek Festival in Zuid-Limburg

Nkosi Sikilel'i Africa

Al honderden jaren wordt niet alleen de Afrikaanse bodem, maar ook de bevolking van dit zwart continent geëxploiteerd door het onverzadigbare Westen. Vreemd eigenlijk dat de westerling pas sinds kort de Afrikaanse dansmuziek heeft ontdekt. Door de muziek van neger-slaven hebben praktisch alle populaire muziekgenres een Afrikaanse oorsprong, van Bossa Nova, Salsa, Jazz en Blues tot en met Disco en Rock & Roll.

Een boemerangeffekt staat aan de basis van de huidige Afrikaanse popmuziek. Tijdens de fin-de-siècle was de kolonisatie in volle gang. Dit bracht veel militair vertoon met zich mee, militaire blaaskapellen luisterden tal van overwinningsefeesten op, waarna de missionarissen de zwarte ziel o.a. met hymnen en andere kerkgezangen probeerden te redden. Doordat in de Verenigde Staten de slavernij officieel was afgeschaft, keerden in deze tijd ook voormalige slaven terug naar hun land van oorsprong. Deze slaven mengden de hun bekende Latijns-Amerikaanse ritmen met een eigenzinnige interpretatie van de hymnen en blaaskapelmuziek zodat een geheel nieuw geluid ontstond; Highlife genaamd. Een zijtak hiervan kreeg de naam Palm Wine muziek mee, deze muziek was eenvoudiger van opzet en de gitaren traden hierin op de voorgrond. Later werd hier weer de befaamde Juju-muziek uit ontwikkeld. Deze muzieksoorten gedijden goed in Ghana en werden naderhand via Nigeria populair in geheel West-Afrika. Toch klonk de muziek verschillend van dorp tot dorp, want de ritmen van de diverse stammen klonken erin door. In het zuiden ontstond tegen de verdrukking in van de anti-apartheidrepressie de Mbube of de Kwela, een cocktail van de authentieke liedvorm en de Noordamerikaanse muziek als jazz (en in een later stadium soul). In franstalig Afrika doet de invloed van Palm Wine-muziek zich gelden en evolueert tot de Congo-jazz, een rumberitme met Swahili of Lingala teksten, met de introductie van de elektrische gitaar kregen ook de Latijns-Amerikaans klinkende blazers meer voorrang en werd het congo-pop, ook wel Ngoma genoemd. In de Islamitische landen in Noord-Afrika tref men de Mandingo aan, sterk Arabisch klinkende folkmuziek waarin voor de kora, een 21-snarijge harpachtig instrument, een belangrijke rol is weggelegd. Natuurlijk ontstaan er onder invloed van grensverkeer, de tournees van de zwarte popmuzikanten en de hoogst geavanceerde studioteknieken ook weer mengvormen van de hier genoemde muziekstijlen. Ziehier een korte schets van de rijk gevarieerde ontwikkeling van honderd jaar Afrikaanse dansmuziek, een goudmijn die pas sinds enkele jaren door de westerling is aangeboord en waaruit tot dusver pas enkele klompjes naar boven gehaald zijn. Misschien is de imperialistische zucht naar meer deze keer bij hoge uitzondering gerechtvaardigd. In de jaren zeventig hoorden wij hier enkele Afrikaanse klanken in de vorm van schaarse hits aangeleverd door Manu Dibango

(„Soul Makossa”, een highlife variant), Miriam Makeba („Pata Pata”) en Osibisa („Sunshine Day”). In 1980 werd door de schaamteloze charlatan en ex-Sex Pistols manager McLaren het Burundi-drum ritme opgedrongen aan zijn protégés Bow Wow Wow en Adam Ant, die dit opzweepend ritme verwerkten in hun popsongs en zelfs met deze (toch nog) mediocre werkjes in de hitlijsten belandden. Van meer integriteit getuigden kwaliteitsgroepen als bijvoorbeeld XTC en The Talking Heads, die ook Afrikaanse ritmen in hun geluid integreerden. Hiermee werd de weg naar het Westen voor de Afrikaanse muzikant geopend. In de afgelopen vier jaren zijn de namen van o.a. Fela Kuti, King Sunny Adé, Ebenezer Obey en Franco et son T.P.O.K. Jazz Orchestre al aardig ingeburgerd op het Westelijk halfmond. Terwijl deze bands voordien hoogst zelden buiten het eigen continent te zien waren, worden er nu regelmatig uitgebreide tournees opgezet. Parijs funktioneert daarbij als het Europese hoofdkwartier voor vele zwarte muzikanten (zie Observant jaargang 4, nummer 13 voor „une tour de Paris noir”).

Stevie Wonder blaast een riedeltje mee op King Sunny's laatste album „Aura”, de aantrekkingskracht op het publiek van het Sfinks Festival in het Belgische Bouchout, het Amsterdamse Afrika Roots Festival en het Delftse Africa Music Festival blijkt elk jaar weer te groeien. Allemaal aanwijzingen dat van een trend niet meer gesproken kan worden, daar de waardevolle bron nog lang niet opgedroogd is en zelfs volop blijft stromen.

De Afrikaanse invloed zal zeer zeker nog sterker worden in de toekomst. Geen wonder dat het Afrika-Centrum in Cadier en Keer het vijftienvig jaren bestaan op een passende manier wil vieren. Op zaterdag 13 oktober organiseert het centrum een Afrika Muziek Festival. Door de Guinese groep Fatala en de Zuidafrikaanse Busi Mhlongo worden concerten gegeven in de Maastrichtse zaal Sterre der Toekomst. Fatala is een perkussie-ensemble, vijf muzikanten die niet alleen spelen maar ook dansen. Desgevraagd wil coördinator van het Afrika-Centrum Harry de Bruyn de opzet van het muziekfestival en de doelstelling van het centrum nader toelichten: „Het Afrika-centrum bestaat uit twee poten. Een poot is het museum, de Afrika-tentoonstelling. In de 25 jaar dat het centrum bestaat, ging praktisch alle aandacht uit naar dit museum. Inhoudend op een VN-resolutie is de tentoonstelling in 1980 radicaal veranderd. Tot 1980 was het qua opzet een traditioneel antropologisch museum. De resolutie riep op alle Afrikaanse kunstvoorwerpen aanwezig in het Westen te retourneren, want deze kunst hoort in de landen van oorsprong thuis. Het centrum heeft toen besloten de voorwerpen toch te houden en ze aan te wenden om de bevolking hier inzicht te geven in het leven en de daarbij horende problematiek van de zwarte man in Afrika. Er werd een nieuwe tentoonstelling opgezet onder de titel „Het verhaal van Afrika”. Hierin wordt natuurlijk ook de rol van de koloniaal en de neo-koloniaal uitvoering belicht. Nu is het een onafhankelijke stichting die de kunstverzameling in

bruikleen heeft gekregen van de eigenaar, de Sociëteit van Afrikaanse Missiën. „Daarnaast willen wij de Afrikaanse ontwikkelingen onder de aandacht brengen, maar dan op zo'n manier dat de stem van de Afrikaan zelf gehoord kan worden. In december verschijnt een specifieke museumcatalogus, waarin onze visie duidelijk naar voren komt. De andere activiteit, in het kader van het 25-jarig bestaan, is het muziekfestival; een directe confrontatie van de Afrikaanse muziek met de regionale bevolking.

Hiermee willen wij het centrum duidelijk aan de buitenwacht presenteren. Daarom organiseren wij ook de uitgebreide workshops. Trouwens niet alleen de muziek en dans, maar onder meer de huidige beeldbouw- en schilderkunst krijgen momenteel geweldig sterke impulsen vanuit de Afrikaanse cultuur.

„Met de concertprogrammering willen wij twee stromingen combineren: enerzijds Fatala, de traditionele lijn, en de moderne Afrikaanse richting in de persoon van Busi Mhlongo, hoewel geen strijdlidderen is haar uiterst dansbare muziek wel politiek getint”. Mocht het festival een succes worden (er moeten minstens 400 mensen opdagen wil men quitte spelen), dan ligt er mogelijk een hechte samenwerking met de Afrika Roots Festival organisatie De Melk-

weg in het verschiep zodat er meerdere Afrikaanse manifestaties gehouden kunnen worden in het Limburgse landschap, die zich niet hoeven te beperken tot een enkele dag, maar kunnen uitgroeien tot een Afrikaans cultureel weekend, een lovenswaardig initiatief dus. Om met Busi Mhlongo te spreken: „Nkosi Sikilel'i Africa” (God zeg Afrika).

Paul Pinxten

Het Afrika Muziek Festival bestaat uit de workshops ('s middags) en de concerten ('s avonds), die respectievelijk in Cadier en Keer en in Maastricht plaatsvinden op zaterdag 13 oktober. Voor meer informatie wende men zich tot het Afrika-Centrum (04407-1226).

De uitzichtloze verveling van Oblomov

In 1859 voltooide Iwan Gontsjarov, met Gogol een der „vaders”, van de kritisch realistische stroming in de 19e eeuwse Russische literatuur, zijn roman „Oblomov”. Het is een scherp, maar ironisch portret van een landadel die onder gaat in uitzichtloze verveling, die voelt plaats te moeten maken voor een nieuw, energiek en dynamisch mensentype, de voorbode van een andere maatschappij.

Oblomov leeft in St. Petersburg van de revenuen die zijn verre grondbezit hem oplevert. Hij brengt de dag door in bed, de gordijnen gesloten, verzonken in dromen en zelfbeklag. Pas als zijn vriend, de overactieve zakenman Stolz, verschijnt leeft hij weer op. Maar de pogingen van Stolz zijn slaapzuchtige kameraad tot daden te brengen, zijn eetzucht te remmen en in

de societysalons te introduceren, leiden slechts tot een schijn van succes. Oblomov gelooft er zelf niet in; en uiteindelijk legt Stolz zich bij de vergeefsheid van de onderneming neer.

Nikita Mikhalkov (39) heeft in 1979 een schitterende verfilming van dit verhaal geregisseerd, die van 11 t/m 24 oktober na een maandenlang roulement in Amsterdam, in het Maastrichtse Filmhuis vertoond zal worden. Waarom de film pas vijf jaar (!) na dato in Nederland te zien is blijft een raadsel. Het zal wel weer aan de angst van de distributeurs voor de „moeilijke” Russische Film liggen, maar die is hier toch wel geheel ongegrond.

Oblomov is een weliswaar traag, maar van minuut tot minuut boeiend schouwspel, en door de directe verhaallijn heel wat toegankelijker dan bijvoorbeeld de recente films van Tarkovski als DE SPIEGEL (1974) en NOSTALGIA (1983). Of Mikhalkov in de Sovjetunie soortgelijke problemen ondervond als Tarkovski weet ik niet. Sovjet filmers kunnen over het algemeen

zeer vrij te werk gaan; de problemen ontstaan vaak pas als de films vertoond moeten worden. Ideologisch onwelgevallige films komen in het gunstigste geval in obscure bioscoopjes terecht. Voor Tarkovski reden om in ieder geval de mogelijkheid voor zich op te eisen om regelmatig in het buitenland te mogen filmen; de weigering van de autoriteiten deed hem onlangs besluiten asiel te vragen in Italië.

Toch zit ook in de 19e eeuwse verpakking van het Oblomov-thema actuele sociale kritiek verborgen. Hoofdrolspeler Oleg Tabakov wees er in interviews op dat hij de figuur van Oblomov met veel sympathie heeft trachten uit te beelden: het is vooral de gecultiveerde overrompelende dadendrang waar Oblomov, en met hem Tabakov, zich tegen verzet. Weerstand tegen de technocratische mentaliteit, zou je kunnen zeggen, een mentaliteit die ook in de Sovjetunie welig tiert. Misschien hebben we op dit moment wel meer Oblomovs dan Stolzen nodig, verzucht Tabakov.

Die jongen uit Nazareth

'Ik zie overal nood, maar ik ben geen duizendpoot.' Dit is niet een dichtregel van Kees Stip of Daan Zonderland of een andere nonsensdichter, maar zo heet de doctoraal-scriptie van drs. Frans Wijzen. Wat is deze man, die nadrukkelijk verklaart geen duizendpoot te zijn, dan wel? Missioloog. Nou èn, zult u zeggen, die mensen doen heel goed werk daar in Afrika. Maar dat is nu juist de grap: Frans Wijzen, afgestudeerd aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat, wil missiewerk in Maastricht gaan doen!

'Maastricht is echt nog een missiegebied,' zegt hij tegen de krant die dagelijks zoveel duizenden Limburgse gezinnen gelukkig maakt: 'Niet dat de mensen er niet geloven. Niet dat er geen kerken zijn. Integendeel. Maar de mensen voelen zich door de kerk in de steek gelaten.'

Wat Frans nu wil, is dat de kerk leert kijken met de ogen van de arme. Kerkelijke figuren kijken veel te veel met een beslagen bril, meent de missioloog: 'Ze staan ver

boven de gewone werkelijkheid.' Wat de gewone werkelijkheid is en wat gewone mensen voelen, dat weet Frans allemaal, want Frans heeft voor zijn duizendpoot-scriptie een paar maanden, misschien wel een heel jaar, in de parochie Caberg rondgehangen. Volksreligiositeit, dat heeft Frans daar waargenomen; en dat zegt hij 'zonder minachtende ondertoon,' aldus zijn ondervrager. Dankuwel, doctorandus, dankuwel. En die volksreligiositeit, daar moet de kerk op inspelen! Daarbij hoeft de kerk haar boodschap niet onder de tafel te verbergen. Frans: 'De mensen mogen best ontdekken: hé, die vent gelooft in die jongen uit Nazareth, en daarom doet hij zo. Maar dat is heel wat anders dan: dit is de boodschap en die heb je maar te slikken.'

Wat fijn toch, dat de nieuwe missiepater 'zo doet'. Met zo iemand, die niet door een beslagen bril kijkt, die niet boven de gewone werkelijkheid staat, — met zo iemand in ons volksreligieuze midden, hoeven we ons toch nooit meer in de steek gelaten te voelen?

Dus, beste volksmensen uit Caberg en andere probleembuurten,

ga nu geen akelige dingen doen met de nieuwe missiepater. Alsjeblieft, stop deze lieve man, met die sympathieke tuinbroek aan, niét in een grote ketel om er soep van te trekken. Is dat beloofd?

Tante Neel

'Verkeerslawaaai is niet ziekmakend.' Deze geruststellende boodschap heeft dr. Knipschild van de capaciteitsgroep Epidemiologie onlangs de wereld in gezonden. Het is de conclusie van een onderzoek van de RL en de Universiteit van Amsterdam, dat is verricht onder zo'n kleine drieduizend bewoners van de hoofdstad, 1200 mannen en 1700 vrouwen. Van deze mensen werd bepaald aan hoeveel lawaaai ze de afgelopen jaren waren blootgesteld, daarna werd hun bloeddruk gemeten en ten slotte stelde men hun een aantal vragen over psychische problematiek en geluidshinder. Wat bleek? Hoge bloeddruk komt niét vaker voor bij bewoners van drukke straten. Ook wonen daar niet méér mensen met psychische problemen. Dus: verkeerslawaaai is niet ziekmakend. Observant ging op bezoek bij mevrouw De Vries-De Jong ('Tante Neel' voor de buurt), woonachtig één hoog voor in de Van Wou-

straat. Mevrouw De Vries, wat is uw mening over het onderzoek van dr. Knipschild?

„Wat zeg je, jongen?”

Wat vindt u het onderzoek van dr. Knipschild naar verkeerslawaaai?

„Ik verstaat je niet, jongen. Ken je het niet herhalen?”

Laten we het anders formuleren: bent u niet verheugd dat het lawaaai hier voor uw deur u niet ziek maakt?

„Ik hoor niet wat je zegt. Ken je niet wat harder praten?”

HET ONDERZOEK HEEFT UITGEWEZEN DAT U GEEN HOGERE BLOEDDRUK HEEFT DAN IEMAND UIT, LATEN WE ZEGGEN, DE KONINGSLAAN. VINDT U DAT GEEN GOED NIEUWS?

„Nou verstaat ik je. Jazeker luister ik naar het nieuws.”

KNIPSCHILD IS ER OOK ACHTER GEKOMEN DAT HIER IN DE STRAAT NIET MÉÉR PSYCHISCHE PROBLEMATIEK VOORKOMT DAN IN STILLE STRATEN. DAT MOET U TOCH PRETTIG IN DE OREN KLINKEN?

„Een hoorapparaat? Ik ben helemaal niet doof! Jij praat zo zacht. Al die Limburgers praten zo zacht. Laatst had ik er ook zo een hier over de vloer. Een dokter was het. Ik heb maar ja en amen op zijn vragen gezegd.”

ERGERNIS Splijt

Zal ik de lezer eens een zelfstandig naamwoord verklappen dat me de meest gruwelijke gevoelens van ergernis doet oprispen?

Spijt.

Dat is het dus. Ik merk dat zelfs mijn wordprocessor d'r wat moeite mee heeft. En dat is ook niet zo verwonderlijk, dunkt mij. Een rechtschapen Nederlander, of althans iemand die de Nederlandse Taal beheerst, Spijt lets niet meer! Niet zij/hij roept „Sorry!” of „Pardon!” Het ontbreekt er nog maar aan dat we onder invloed van de germaanse serende golf éénmaal per jaar — de zomermaanden — „V'dzaijoen” gaan brullen, of iets nóg exotischer. Ons spijt dus niets meer. Spijt zijn gespleten; we wéten het niet meer: „Sorry, pardon, 't spijt me!” Hier en daar kan de oplettende lezer natuurlijk nog wel een wat chaisch of puristisch ingesteld mens aantreffen. Zo iemand heeft iets nog wel eens spijten. Maar zelf dan nóg! De meest melancholische aanval van ergernis in wéken mij bij een recente ontmoeting met een dergelijk nobel overblijfsel van een fraai verleden. Terwijl ik mijn potje koffie aan het zetten was, sloot mijn bezoeker een plaatje op de draaitafel te leggen, zodat het welgevallige klanken uit mijn boxen (nóg al zo'n woord: wie noemt zo luidsprekers nu Dózen!?) konden opklinken. Na enig onhandig gestuntelt met de daartoe op de voorzijde van de tuner (Ráááááh!) aangebrachte knoppen, begon mijn bezoeker te manipuleren met de platenspeler...

Ik zag het Kwaad, de Ramp en het Onheil uit het zwerk omiaagstortend in de richting van het kostbaarste meubelstuk op m'n kamertje: de HiFi (Reutel!). Ik snelde toe, in de haast Douwe Egberts alleen vertend, om de catastrofe nog af te kunnen wenden.

Nu is de honderd meter sprint naar mijn sterkste kant geweest, misschien had ik voor dit geval zo olympische held moeten inhuren. Moses was wel goed geweest. In ieder geval: ik arriveerde te laat op de plek des onheils. Uit de luidsprekers klonk reeds een oorverdovend gebulder en gekras, en ik wel hoor: de jandoedel had een gelukje gemaakt met de pick-up arm (Oef!) en de daaraan bevestigde naald à f 220,—. Potversodelijk (driedubbeltjes-nog-an-toe (dit is een net blad, denk daar aan), was een koekebakker van een onhandige sufferd! Ik kon hem verdomme de hérsens wel inslaan, vastnagelen aan de kruisbalken van het dak doorzeven met een machinegeweer, in mijn aquarium met piranha's en sidderalen werpen, levend villen en in reepjes aan de Siamese opvoeren, hem een loempia laten vreten van de Chinees om de hoes een langzame en pijnlijke dood laten sterven, maar helaas sprak ik het toverwoord: „Jeetje, het spijs me, hoor”, met als gevolg dat ik wel vergevingsgezind móest opstellen...

Overigens is mijn gróóste ergernis het moment dat ik zélf „Het spijs me. Het spijs me echt heel erg moet zeggen. Mijn wordprocessor krijgt 't zowat niet uit z'n strot.

See you

Huizen bomen beesten
Deuren sluiten straten
Gordijnen hangen bloemen
Televisies lichten hoofden
Banken hypo theken
Auto's blinken wegen
Kranten koppen feiten
Mensen kinderen baby's
Tafels stóelen poten
Sigaren roken vingers
Glazen drinken lippen
Linksen rechtsen stemmen
Zebra's paden voeten
Robots proeven chips
Sterren vallen builen
Etalages roepen dingen
Jaren weken seconden
Oefeningen baren kunst
Wekkers schrikken dromen
Dagen nachten merries
Brodén warmen bakkers
Tralies trekken strepen
Keizers kiezen kronen
Ogen blikken angsten
Huis tuin en keuken
Gruis puin en deuken
Wie niet weg is gezien

Et Cetera

